Jaargang 113. Dingsdag, 9e Mei 1854. No. 37.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Longziekte.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen*

Brengt door deze ter algemeene kennis, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS, bij besluit van den 1den dezer, No. 30, eene nadere UITBREIDING is gegeven aan Z. H. Eg. besluit omtrent den van **LONGZIEKTE verdachten kring** rondom de STALLEN van de Veehouders H. ONNES en H. BLOEM, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, waarvan de inhoud aan de Ingezetenen is bekend gemaakt bij Publicatie, opgenomen in de *Groninger Couranten* van den 25sten en 28sten April l.l.;

dat dien ten gevolge thans de van Longziekte besmette en verdachte kringen rondom de voorschrevene Stallen aan de Noordzijde in dier voege zijn uitgebreid, dat zij zich zullen uitstrekken over **het geheele gedeelte der Gemeente Groningen, hetwelk tusschen het Reitdiep, het Boterdiep en de Stadsgracht gelegen is,** met bepaling, dat het vervoer van Vee langs dat gedeelte der daarin aanwezige Wegen, welke in deze uitbreiding der kringen vallen, *vrij* zal zijn, mits dit Vee zich op die Wegen niet ophoude, en men dus daarmede aldaar niet blijve staan;

dat het doel dezer uitbreiding is, om de Eigenaren der in de verdachte kringen gelegene Veestallen, die buiten den *tegenwoordigen* omtrek der kringen Landerijen hebben liggen, in de gelegenheid te stellen om dit hun Vee, bij gebrek aan Stalvoeder, naar die Landerijen over te brengen.

Eindelijk, dat de vereischte afscheidingsteekenen naar aanleiding van dit nader besluit van den Heer Commissaris des Konings zijn verplaatst.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

De Burg. v. Groningen: J. SLOT.

AANBESTEDING

VAN EENE

KAPITALE IJZEREN DRAAIBRUG.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op den 8sten Junij 1854, des morgens te 10 uur, in het openbaar, op het RAADHUIS aldaar, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij **inschrijving** met **geslotene briefjes**, zal worden aanbesteed:

Het bouwen eener KAPITALE IJZEREN DRAAIBRUG met den aankleve.

Het Bestek met de Voorwaarden van Aanbesteding, benevens de daarin vermelde Algemeene Voorwaarden en Teekeningen, zullen, van af VRIJDAG den 12den dezer, op het RAADHUIS dezer Stad ter inzage liggen, behalve des ZONDAGS, van des morgens 9 tot 2, en des namiddags van 4 tot 8 uur, terwijl aldaar nadere Inlichtingen zijn te bekomen des morgens tusschen 10 en 12 uur. — De aanwijzing ter plaatse zal geschieden twee dagen vóór de Besteding, telkens 's morgens te 9 en 's namiddags te 3 uur.

De op zegel geschrevene INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 8sten Junij e.k., des morgens voor 9½ uur, in het RAADHUIS worden bezorgd, geadresseerd aan den BURGEMEESTER.

Voorts liggen de BESTEKKEN met de VOORWAARDEN en ALGEMEENE VOORWAARDEN ter lezing: te *Groningen* in onderscheidene Logementen en Koffijhuizen; te *Warffhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de Wed. WIERSEMA; te *Bedum* in het GEMEENTEHUIS; te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK en de Wedw. WEITS; te *Martenshoek* bij de Wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de Wedw. WISSEMAN; te *Zuidhorn* in het GEMEENTEHUIS en te *Noordhorn* bij den Kastelein A. H. WIERINGA.

Te *Leeuwarden* bij WITTEVEEN; te *Zwolle* bij A. GROENEWOUD, in de *Keizerskroon;* te *Arnhem* in de *Harmonie*, bij MAIJER; te *Nijmegen* in de *Salm*, bij KOPPEL; te *Amsterdam* in het *Vosje*, op het Rokin, en in het *Wapen van Medemblik*, op den Dam; te *'s Hage* in het *Bossche Veerhuis* en het *Zuid-Hollandsche Koffijhuis;* te *Rotterdam* in het *Nederlandsche Koffijhuis*, Korte Hoogstraat, en in het *Hof van Berlijn*, op de Spaansche Kade; te *Dordrecht* bij ZAHN, op de Beurs; te *Sliedrecht* in de *Societeit;* te *Hardinxveld* in de drie Snoeken; te *Gorcum* bij VAN OOSTERWIJK; te *'s Bosch* in het *Nederlandsche Koffijhuis*, op de Markt.

De Bestekken met de Algemeene Voorwaarden zijn, tegen den prijs van *f* 1—00 per Stuk, verkrijgbaar bij den Heer F. WILKENS, Boekverkooper alhier.

GRONINGEN, 8 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

SCHUTTERIJ.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gelet hebbende op art. 1, 2, 6 en 9 der Wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), brengen bij deze ter kennis van een' ieder, dat de Registers ter inschrijving voor de dienst der Schutterij zullen geopend worden op den 15den Mei aanstaande.

Dat tot deze inschrijving verpligt zijn, en daartoe mitsdien worden opgeroepen, alle ingezetenen dezer Gemeente, die in het jaar 1829 zijn geboren; dat mede tot deze inschrijving zijn verpligt die, welke geboren zijn in 1820 tot 1828 ingesloten, zich hier ter Stede, sedert de vorige inschrijving, uit andere plaatsen met de woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen de militairen, die sedert dien tijd hun paspoort verkregen en zich alhier gevestigd hebben, alsmede de zich in deze Stad gevestigd hebbende vreemdelingen (waardoor verstaan worden zij, die hun voornemen, om zich in dit Rijk neder te zetten, hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door het werkelijk overbrengen van den zetel van hun bestaan herwaarts, zonder dat de tijdelijke uitoefening van een bedrijf of handwerk, in eenige ondergeschikte betrekking, als zoodanig voornemen wordt aangemerkt); dat van de inschrijving niemand der bovengemelde personen, al vermeende hij tot de vrijgestelden of uitgeslotenen te behooren, is uitgezonderd, en dus ook niet die personen, welke reeds hun ontslag uit de Schutterlijke dienst hebben bekomen; zullende degenen, die bevonden zullen worden, zich niet vóór den 1sten Junij aanstaande te hebben doen inschrijven, ambtshalve ingeschreven en door den Schuttersraad verwezen worden tot eene geldboete, terwijl zij daarenboven zonder loting bij de Schutterij zullen worden ingelijfd, indien het zal blijken, dat er tijdens de verzuimde inschrijving geene redenen tot uitsluiting of vrijstelling ten hunnen aanzien bestonden. En ten einde de inschrijving behoorlijk geschiede, en zij, die daartoe volgens de gemaakte bepaling verpligt zijn, niet komen te vervallen in de straf, op de verzuimde inschrijving vastgesteld, zoo worden dezelve ten ernstigste aangemaand, om zich van een geboorte-extract te voorzien en zich alzoo van hunnen juisten ouderdom te verzekeren; voorts uitgenoodigd, om op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 12 uur, zich ter inschrijving te vervoegen aan het Bureau van Inkwartiering in het Raadhuis alhier, daarbij tevens de *roode Letter* en het *Nommer* van hunne woning opgevende, te weten: die, welke wonen in de roode Letters

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L en M, op **WOENSDAG** den 17den Mei 1854

N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, IJ en Z, op **DONDERDAG** den 18den Mei 1854.

Voorts gelet hebbende op art. 7 van Zijner Majesteits besluit van den 7den September 1828 (*Staatsblad* no. 35), roepen mede bij deze op alle personen, welke, als gehuwd of als weduwenaars met kind of kinderen, in het afgeloopen jaar in de termen zijn geweest om uit dien hoofde in de tweede klasse van de algemeene rol der Schutterij te worden gebragt, doch sedert dien tijd de bevoegdheid hebben verloren om in die klasse te verblijven, en dus alsnu in de eerste klasse der voor dit jaar te stellen algemeene Schuttersrol geplaatst moeten worden, om van dusdanige verandering van omstandigheden schriftelijk kennis aan Burgemeester en Wethouders te geven, of zich daartoe ter Stads Secretarij aan te melden, des middags van 12 tot 1 uur, vóór de aan te vangen inschrijving, en dus uiterlijk tot den 15den Mei aanstaande; zullende, wanneer deze kennisgeving door de belanghebbenden mogt zijn verzuimd, en zij dus dien ten gevolge niet bij de Schutterij zouden zijn ingelijfd, door Burgemeester en Wethouders proces-verbaal tegen hen moeten worden opgemaakt en aan de regtbank toegezonden, ten einde op de nalatigen toe te passen de strafbepaling van art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* no. 12), houdende eene geldboete van ten hoogste *f* 50—00 en eene gevangenis uiterlijk van drie dagen, hetzij ieder afzonderlijk of wel beide straffen te zamen.

Wijders brengen Burgemeester en Wethouders ter kennis van diegenen, welke hun 34ste jaar hebben voleindigd, en bij de Schutterij ingelijfd zijn geworden, dat zij, *indien zij zulks verkiezen*, hun ontslag kunnen reclameren; waarom een iegelijk, die van dit regt wenscht gebruik te maken, aangemaand wordt, zulks ter kennis van Burgemeester en Wethouders dezer Stad te brengen, door het doen eener schriftelijke verklaring, vergezeld van eene geboorteacte, die ten behoeve der Schutterij zonder zegel wordt afgegeven, en deze stukken ter Secretarij te bezorgen, uiterlijk vóór den 15den Mei aanstaande; vermits al degenen, welke zulks niet mogten verrigten, beschouwd zullen worden hun ontslag niet te verlangen en als Vrijwilligers te blijven dienen.

En opdat deze kome ter kennis van de Ingezetenen, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts aangeslagen worden.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 1sten Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Er zijn berigten uit Konstantinopel ontvangen, loopende tot den 25sten April. Zij brengen de tijding aan, dat Perzië bepaaldelijk zijne betrekkingen met Rusland afgebroken en 50,000 man naar de grenzen gezonden heeft.

Den 18den April is *Omer*-pacha met 18,000 man naar de Dobrutscha opgetrokken. Nabij Silistria leverde deze Turksche veldheer slag aan het Russische legerkorps van generaal *Luders.* Gedurende den nacht rigtte *Omer*-pacha eene divisie van zijne krijgsmagt tegen de Russische achterhoede, en toen bij het aanbreken van den dag het gevecht begon, werd de achterhoede van generaal *Luders* door de Turksche divisie aangevallen, die in de gelederen der Russen algemeene verwarring en verslagenheid te weeg bragt. Het verlies der Russen is aanzienlijk; vooral is eene zeer groote hoeveelheid geweren en ammunitie in handen der overwinnaars gevallen. Generaal *Luders* trok terug naar Czernawoda.

Betreffende deze tweede overwinning, die *Omer*-pacha op de Russen zoude behaald hebben, loopen de berigten zeer uiteen. De een hecht geloof aan die nederlaag van generaal *Luders*, de ander blijft beweren, dat de geheele zaak niets is dan de eerste, reeds lang bekende nederlaag der Russen bij Czernawoda in de Drobudscha. Men zal te dien aanzien nadere, meer bepaalde tijdingen moeten afwachten.

De berigten uit Weenen melden, dat Silistria den 29sten nog vol hield, maar dat men vrees koesterde, dat de vesting genoodzaakt zoude zijn zich over te geven. Een groot gedeelte der stad was door de Russische bommen vernield; hetgeen langeren tegenstand bezwaarlijk maakte, was, dat de bezetting niet ruim voorzien was van ammunitie en leeftogt, terwijl de gemeenschap door de Russen was afgebroken.

Door het rapport van den admiraal *Hamelin*, zijn eindelijk officiële berigten en bijzonderheden bekend geworden, nopens het bombardement van Odessa en de gevolgen die het had. Uit bedoeld rapport van den admiraal blijkt in hoofdzaak het navolgende: Den 22sten April werden 3 Fransche en 5 Engelsche fregatten naar Odessa gedirigeerd. Te 6½ uur in den morgen van den 23sten April, openden 4 fregatten het vuur, hetwelk van den havendam en de batterijen levendig beantwoord werd. Te 10 uur des morgens openden ook de overige 4 fregatten het vuur. Het generale bombardement duurde onafgebroken voort tot des namiddags te 5 uur. Daardoor werd een brand gesticht, die den havendam bereikte, en waardoor een kruidmagazijn sprong. Al de maritime établissementen werden óf in den asch gelegd óf zwaar beschadigd. Vijftien Russische schepen werden in den grond geboord of verbrand. Met opzet heeft men de eigenlijke stad, de koopvaardijhaven en de zich daarin bevindende schepen van alle natiën gespaard. Onderscheidene schepen, die in Odessa door Rusland teruggehouden waren, hebben van de wanorde, die tijdens het bombardement heerschte, gebruik gemaakt om uit te loopen en het ruime sop te kiezen. Daaronder bevonden zich twee Fransche koopvaardijschepen.

Het Russische bulletin meldt omtrent het bombardement van Odessa het volgende: „De Engelsche en Fransche admiraals hebben de overgave geëischt van de Russische schepen, die zich in de haven van Odessa bevonden. Een weigerend antwoord is daarop gegeven, waarna het bombardement een' aanvang nam. Een gedeelte der stad is vernield. Eene poging van de Fransch-Engelsche vloot om 1800 man aan land te zetten, is mislukt."

Volgens een telegrafisch berigt uit Bucharest van den 28sten April hadden de schepen der vereenigde eskaders Odessa verlaten. Het voornemen van de vlootvoogden schijnt alleen geweest te zijn om wraak te nemen over de ondergane beleediging.

Een telegrafische depêche uit Weenen meldt, dat de Russische vloot den 28sten Sebastopol had verlaten.

De Russen gaan voort met de Sulina-monding op eene reusachtige schaal te versperren. Men heeft tien met steenen en rotsblokken geladene schepen laten zinken en ontzaggelijke dammen aangelegd, om het water te keeren.

Volgens berigten, heeft prins *Paskewitsch* aan de onzijdige schepen, in de haven aan de monden van den Donau, verlof gegeven, voorloopig tot den 20sten Mei, om ongehinderd te vertrekken.

De Montenegrijnen hebben den 20sten April bij Nikisch de Turksche grenzen overschreden, doch zijn door de geregelde troepen teruggeslagen. De pacha van Mostar, in Herzegowina, heeft eene ligting bevolen om tegen de Montenegrijnen uit te trekken. — De *Agramer Zeit.* berigt, dat 4000 Montenegrijnen zijn aangeworven, om in Albanië en Herzegowina tegen de Turken te strijden.

(Er heeft te Weenen eene conferentie plaats gehad van den Oostenrijkschen minister van buitenlandsche zaken met den Russischen gezant, baron *v. Meijendorff*, betreffende de gisting, die nog steeds in Servië en in Montenegro wordt waargenomen. De Oostenrijksche staatsman moet daarbij den gezant hebben te kennen gegeven, dat de Keizer van Oostenrijk genoeg vertrouwen stelde op de regtschapenheid van de Russische regering om zich overtuigd te houden, dat deze de bedoelde gisting geenszins zoude trachten gaande te houden en te bevorderen, terwijl Z. M. vastelijk had besloten om deze woelingen geenszins aan zijne grenzen te dulden, maar dezelve met geweld van wapenen te onderdrukken.)

Omtrent het oorlogstooneel in Azië berigt de *Wiener Press*, dat *Schamyl* bij Telavi, 10 mijlen van Tiflis, een Russisch legerkorps is op 't lijf gevallen en het geheel heeft vernield; de Russen zelfs beducht voor een overval van *Schamyl* op de hoofdstad van Georgië, hadden er eene voldoende krijgsmagt bijeen getrokken, om daartegen op hunne hoede te wezen.

— De Grieksche opstand schijnt zijn einde nabij. De laatste dépêches, die men van daar ontvangt, zijn eenstemmig in de vermelding der nederlagen, die de insurgenten hebben ondergaan. Men beschouwt de geheele insurrectie als voor goed gedempt. Nog langen tijd echter zal Griekenland moeten zuchten onder hare gevolgen. Koning *Otto* zal het zich bitter te beklagen hebben, dat hij aan de inblazingen van Rusland gehoor gaf, en, verbijsterd van het droombeeld van de heerschappij over een Byzantijnsch rijk, de insurrectie middellijk, of onmiddellijk door zijne werkeloosheid, heeft bevorderd. Zijn koningrijk lijdt daardoor thans reeds zwaar.

— Eene ukase van den Keizer van Rusland van den 14den April, gelast de uitgifte van de tweede serie van schatkist biljetten van 100 z. r. tot een kapitaal van 6 millioen z. r.

De Keizer van Rusland heeft voor zijne kosten de goederen van den Engelschen gezant, sir *G. H. Seymour*, over land tot aan de Russische grenzen gezonden; het berigt der verbeurdverklaring was dus een sprookje. — Ook heeft Z. M. 700,000 fr. naar Parijs gezonden, als zijn aandeel in de rentebetaling in de Grieksche leening.

De bankier *v. Stieglitz* heeft 300,000 z. r. ten behoeve van den oorlog geschonken.

— Door sommige Engelsche bladen wordt het berigt medegedeeld, dat de Engelsche regering langs een' officiëlen weg aan de Porte den raad gegeven heeft, een Poolsch legioen aan te werven. Lord *Dudley Stuart* verkondigde gisteren het feit op de jaarlijksche vergadering der vereeniging van Polenvrienden. Het was de 22ste vergadering en nimmer werd de 3de Mei door de vereeniging zoo plegtig en met zooveel hoop op de toekomst gevierd.

— De te Keulen verschijnende *Deutsche Volkshalle* berigt, dat de Paus zich voor de aansluiting van Oostenrijk bij de Westersche mogendheden heeft verklaard.

(*Laatste Berigten.*) Tijdingen uit Belgrado, d.d. den 5den Mei melden, dat de Turken op Krajova aanrukken; de bisschop en de ingezetenen trokken hen te gemoet.

— De *Pays* bevat vrij uitvoerige bijzonderheden, welke bijna een officieel karakter hebben, nopens eene ernstige ontmoeting voor Kalafat op den 19den April, waarbij de Turken evenzeer eene volledige overwinning zouden behaald hebben. Op dat tijdstip waren de Russische troepen reeds met de ontruiming van Klein-Wallachye begonnen, en het bedoelde gevecht zou plaats gehad hebben met de troepen, welke die landstreek nog bezet hielden, onder den generaal *Schilder.* Men weet, dat de Russen sedert dien tijd dat gedeelte der Vorstendommen geheel hebben ontruimd. Van hunnen kant trekken de Turken naar Krajowa, hoofdstad van Klein Wallachye. Zij hebben eene proclamatie uitgevaardigd tot geruststelling der inwoners, die hen zeer goed moeten ontvangen hebben.

— Niets nieuws nopens de gebeurtenis te Silistria, doch het is thans zeker, dat het in de asch leggen dier stad, door de Duitsche en Engelsche dagbladen medegedeeld, een verzinsel is.

DUITSCHLAND.

Het geheele Pruissische ministerie heeft zijne demissie aangeboden en de minister van oorlog, *v. Bonin*, is bereids door den graaf *van Waldersee* vervangen.

— Men meldt uit Koningsbergen, dat aldaar bevel is ontvangen om de 1ste divisie van het Pruissische leger op voet van oorlog te brengen, met het doel om tot dekking der grenzen te dienen. Dagelijks kwamen in die stad sterke verzendingen van goud voor rekening van Rusland door.

— Volgens de jongste telling bedraagt de bevolking van Pruissen in het geheel 16,935,420 inwoners, waarvan 8,448,871 van het manelijk en 8,487,549 van het vrouwelijk geslacht. Wat de godsdienstige belijdenis aangaat, bestaat de bevolking uit 10,359,994 Evangelische Christenen, 6,332,293 Roomsch-Katholijken, 1483 Grieksch-Katholijken, 14,780 Mennonieten, 226,868 Joden.

— In Munchen, Augsburg, Würzburg en meer andere Beijersche steden zijn op den 1sten en 2den Mei krachtige militaire voorzorgs-maatregelen genomen, doordien men beducht was voor ongeregeldheden, naar aanleiding van de verhooging der bier-prijzen. In Würzburg moeten brandende dreigbrieven gevonden zijn.

— De aartshertog *Ferdinand Max* begeeft zich naar Engeland, om het bezoek van den hertog *van Cambridge* te beantwoorden. Hij zal waarschijnlijk het bevel aanvaarden over het fregat *Radetzky.*

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz. in 't Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

GRONINGEN, 5 Mei 1854.

Mijnheer de Redacteur!

De brief van den onderwijzer J. KOOLSBERGEN is eene te belangrijke zaak, dan dat men er spoedig over uitgesproken heeft. Het geldt hier niet zoo zeer eene personele handeling, als wel de openbaring van een beginsel, waaraan ons, als Groningers en Nederlanders, voor ons en onze kinderen oneindig veel gelegen is.

De zaak heeft intusschen na de verklaring van het Bestuur zijner school, in uw vorig nommer te vinden, eene nieuwe wending genomen. Vergun mij op deze verklaring eerst en daarna op het geheel eenige opmerkingen te maken.

Gaarne geloof ik, dat de brief van den heer KOOLSBERGEN buiten voorkennis van het Bestuur is geschreven. Ik vertrouw, dat het Bestuur te liefderijk is, om zich ooit zoo grof en ruw uit te laten; ik weet, dat het te verstandig is, om zulk eene onhandige daad goed te keuren.

In zooverre heb ik niets tegen de verklaring des Bestuurs. Maar het bevreemdt mij, dat het Bestuur twee zaken bijeenvoegt, waarvan de eene de andere uitsluit. Een weinigje nadenken kon toch leeren, dat men niet eerst mag zeggen: „Zulk eene taal [als die van den heer KOOLSBERGEN] komt niet voort uit de liefde, welke de vrucht van een opregt en nederig geloof is." En daarop laten volgen: „Zoodanig is ook de geest onzer school niet. Op dien toon is er (zoo verre ons bekend is) nooit gesproken."

Eilieve, kan de boom iets anders, dan zijne eigene vrucht dragen? Kan een mensch iets geven, dan 'tgeen in hem is? Kan er in de *school* een ander geest zijn, dan in den *schoolmeester?*

Nu is, wel is waar, deze daad van dien schoolonderwijzer eene enkele en mag men om eene enkele daad op zichzelve niemand hard vallen. Uit dwaling, onbedachtzaamheid en drift kan er zelfs eene misdaad worden bedreven, die voor den regter strafbaar is, zonder dat de dader een slecht mensch behoeft te zijn.

Maar wij hebben hier geene enkele, *op zichzelve staande daad*, geene dronkenschap uit onvoorzigtigheid, geen scheldwoord uit drift, geen manslag uit gramschap geboren. Neen, wij hebben hier eene zeer bedaarde openbaring in woorden van 't geen in het hart van meester KOOLSBERGEN omgaat en een berigt van 'tgeen hij *pleegt* te doen.

Indien 't geen in het hart des heeren KOOLSBERGEN omgaat en 'tgeen hij pleegt te doen, *niet* getuigt van Christelijke liefde en van Christelijk geloof, dan is het *onmogelijk*, dat in de zoogenoemde Christelijke school een *Christelijke* geest kan heerschen. Het Bestuur, 't welk de mogelijkheid van deze twee zaken tevens vooronderstelt, heeft eene volkomene onhoudbare stelling aangenomen en twee dingen bijeengevoegd, welke elkander uitsluiten.

Maar nu nog iets. Het Bestuur zegt: » wij protesteren openlijk en krachtig tegen alle gevolgtrekkingen, welke uit dat schrijven zouden kunnen worden gemaakt."

Trots dit potest, zal ik, naar 't regt, dat ik heb, openlijk en eenvoudig eenige gevolgtrekkingen uit dit schrijven afleiden, het aan het oordeel mijner medeburgers overlatende, of zij al dan niet gegrond zijn.

1) Eene eerste gevolgtrekking gelde den heer KOOLSBERGEN. De man, die, niettegenstaande hij hier aan 't hoofd eener partijschool werd geplaatst, geenerlei leed of smart heeft ondergaan, maar met Christelijk geduld is verdragen, vergeldt al deze verdraagzaamheid en zachtmoedigheid met te zeggen, dat het te Groningen, in vergelijking met andere plaatsen, er zoo uitziet, dat er de troon des Satans is gevestigd! De man, die eene *Zendelingvereeniging* voor Heidenen onder de kinderen heeft opgerigt, erkent, dat haar eigenlijk doel is, om in het Satansche *Groningen* het rijk van God te doen komen, zoodat de uitbreiding van 't Christendom *onder de Heidenen* alleen een bedriegelijke schijn en nevendoel is, om het ware wezen en hoofddoel — het zaaijen van wantrouwen, veroordeeling en partijzucht — voor de ouders en het publiek te bedekken! De man, die niet meer dan *f* 2,50 kan overzenden, schaamt zich niet het weldadige *Groningen* te schandvlekken, alsof, omdat *zijne* schooljeugd egoïstisch en slecht-geefsch is, geheel Groningen zoo gezind ware!

2) Wat zijne school betreft: deze *kan* in geen goeden, liefderijken, Christelijken geest worden gehouden. Waar de hoofdonderwijzer met zulk eenen bitteren, veroordeelenden, opstokenden zin is bezield, waar hij doet, wat hij zelf zegt te doen — de kinderen opzetten tegen hunne medeburgers, als die meer noodig hebben, om tot het Godsrijk te worden gebragt, dan de Heidenen — dáár moet bitterheid, veroordeelingszucht, geestelijke hoogmoed (de ergste van alle soorten van hoogmoed) met al de treurige gevolgen er van in de teedere harten worden gezaaid. Daar moet de school, die eene kweekplaats van wijsheid, deugd en godsvrucht behoort te zijn, eene bevordering worden van eigenwaan, zelfverheffing, inbeelding, lasterzucht en allerlei geestelijke boosheid.

3) Maar ik ga nog iets verder, ik ga van de school tot de revolutionaire partij, die haar stichtte. Het is geene schrijffout, dat ik *revolutionaire* partij zet, want zij noemt zich wel de *anti-revolutionaire partij;* maar daarin is alleen waar, dat zij eene *partij* is, eene partij, die mr. G. GROEN VAN PRINSTERER tot alvermogend minister, tot een major-domus onder een' naam-koning, wil verheffen, ten einde onder en met hem te heerschen. Onwaar is het, dat zij eene *anti-revolutionaire* partij is; want in Staat en Kerk wendt zij allerlei revolutionaire maatregelen aan, allerlei overtreding van wet en orde, allerlei verkrachting van regt en waarheid, om haar doel te bereiken.

Deze revolutionaire partij heeft ook te Groningen hare aanhangers. Moge nu, bij geval of bij uitzondering, of omdat zij hier nog niet sterk genoeg is, die partij *hier* openlijk eenigzins gematigder optreden: de heer KOOLSBERGEN heeft evenwel niets gedaan dan hare intime convictie uitspreken. Hetzelfde heeft hij gezegd, wat dagelijks in de *Nederlander* is te lezen, hoewel dan doorgaans in een weinig beschaafder vorm. Hetzelfde doet hij, wat het Bestuur der bijzondere school, aan welker hoofd hij staat, reeds heeft gedaan door die school op te rigten. In Rotterdam, van waar hij hier kwam, kenmerkte hij zich niet door zulk eenen geest, als hij nu uitspreekt. Hij is hier *geworden*, wat hij nu is. En kon dit anders? In welken vorm men het inkleede: de oprigting zelve dier school, welke eene *Christelijke* zou zijn, was eene veroordeeling der hier reeds bestaande scholen, alsof deze *niet-Christelijk* waren. De wet eischt, dat alle scholen (met uitzondering der Israëlietische) Christelijk moeten zijn. Waren zij dit niet, men kon er over klagen, en, bestond er reden voor die klagte, haar ware voorzeker regt gedaan. Maar nu ging de revolutionaire partij, zonder klagte, eene eigene school oprigten, welke, door den naam van *Christelijke* aan te nemen, noodwendig de andere scholen als niet-Christelijk veroordeelde, en de onderwijzers aan die school in den waan moest brengen, dat *zij* hier nu het *ware* Christendom moesten leeren kennen. Nu is het Christendom, dat in de scholen en kerken van Groningen aangeprezen en gepredikt werd, een practisch Christendom van waarheid, vrede, liefde, geloof, heiligheid, zachtmoedigheid. Waarin zou dan nu het Christendom der bijzondere school bestaan? Het hare moest zich immers onderscheiden van het Christendom, hier gekend en beoefend! Waarin anders, dan in dat Christendom, 'twelk wij uit den brief van den heer KOOLSBERGEN leeren kennen als in zijn hart heerschend en in zijne school aangeprezen?

De gezindheid van den heer KOOLSBERGEN is dus geene uitzondering. Zij is noodwendig eigen aan de revolutionaire partij.

4) Eindelijk, welke zal Nederlands toekomst zijn, indien deze partij met hare onwaarheid, bitterheid, lasterzucht, met haar stoken van tweedragt en haat, reeds in de harten der kinderen, met haar inblazen van geestelijken hoogmoed en eigenwaan, meer en meer de overhand verkrijgt in Nederland en Groningen? *Eendragt maakt magt* was de spreuk onzer voorouders. *Verdeel en heersch* is de spreuk der partij- en heerschzuchtigen. God beware onze natie voor de toeneming eener partij, welke zich dagelijks meer vertoont, gelijk zij is, en nu in den heer KOOLSBERGEN wel een onvoorzigtigen, maar tevens een' *zeer waren* tolk heeft van hare gezindheid en bedoeling.

X.

[Onderscheidene andere artikelen, over ditzelfde onderwerp bij ons ingekomen, zijn door de plaatsing van dit stuk overbodig geworden. RED.]

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 8 Mei. Vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Eendragt, kapit. *M. Leisler*, van N. Pekela, gedestineerd met haver naar Londen.

Vertrokken den 5den Mei, de nieuwgebouwde schoonergaljoot Argo, kapit. *S. P. Brouwer*, van de Wildervank, met ballast op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Mei, kapit. *Wijgers* Joh. Hermanus, v. Suriname; *Smit* Anna Jant., v. Livorno; den 4den *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, v. Suriname; *de Boer* Aurora, v. St. Ubes; den 5den *Haverbult* Elisab., v. Nickerie; *Visser* Joh. Petronella, v. Hartlep.; den 6den *Bakker* Sagitta, v. Nickerie; *de Vries* Twee Gebroed., v. Seaham. — Te Texel den 5 Mei, *Olthoff* Jantina, v. Newc. — In het Vlie den 1 Mei, *Kroon* Vr. Wicherd., v. Dantzig. — Te Helvoet den 2 April, *Wijbus* Vriendschap, van St. Ubes; *de Haan* Mercatus, v. Liverpool. — Te Genua den [illegible] April, *Vreeland* Ida Reina, v. Liverpool. — Te Gibraltar den 18 April, *Bragt* Lucretia, n. Triest, *Stenger* Anna Marg. Adriana, n. Genua, beide v. Amst.; *Roelfzema* Orion, v. Sunderl.; den 19sten *Middel* St. Vitus, *Hazewinkel* Hendr. Jantina, beide v. Odessa en *Mulder* Vriendschap, alle 3 v. Odessa n. Falmouth; den 23sten *Bekkering* Attalante, v. Odessa n. Amst. — Te St. Ubes den 25 April, *de Vries* Elisabeth, v. Lissabon. — Te Cardiff den 22 April, *Smit* Machina, v. Clyde. — Te Porto den 27 April, *Huges* Jacomina en *Koning* Gesina, beide v. Newc. — Bij Porto den 27 April, *Hendriks* Maria, v. Newc. — Te Londen den 2 Mei, *Zwaal* Barend, v. Genua; *Sap* Emma Maria, *de Grooth* Margr. Gesina, *Mulder* Grietje de Groot en *Kwint* Annechina Gesina, alle 4 v. Seville; den 3den *Fekkes* Tjallinga Aurelia, v. Patras; *Oldenburger* Astrea, v. Sines; *Zeven* Elsina Jantina en *Kwint* Joh. Gesina, beide van Seville; *Huberth* Joh. Margar. en *de Grooth* Houthandel, beide v. Porto; den 4den *van Wijk* Anna en Arnoldina, v. Mytelene. — Te Dublin den 1 Mei, *van Wijk* Jantje, v. Livorno. — Te Queenstown den 1 Mei, *Schreuder* Jantina Roelina, v. Galatz. — Te North Shields den 3 Mei, *Schut* de Hoop, v. Terranova. — Te Hull den 30 April, *Schuur* Aaltje Pronk, v. Dantzig. — Te Hartlepool den 3 Mei, *Stuit* Beerta Hendrika, v. Douvres. — Te Hamburg den 2 Mei, *Emmelkamp* Geertruida, v. Makkum; den 3den *de Jonge* Vr. Martha, v. Amst.; den 4den *Klein* Vr. Maria Magdalena, v. Harlingen; den 5den *Gust* Vr. Margrietha, v. Gluckstadt; *van der Meulen* Nooit Gedacht, v. Amst. — Te Bremerhaven den 2 Mei, *Smit* Freerk Jan, v. Triest; *Koens* Jonge Rudolf, *Bolmeijer* Uit Vriendschap, *Burman* Gesina, den 3den *Geltes* Twee Gezusters en *Stuitje* Jochemina, alle 5 v. Groningen; *Huisman* Itjea en *Mulder* Onrust, beide v. Amst.; den 4den *Muntendam* Jacoba, v. Hamb. — Te Svendborg den 25 April, *Schoemaker* Tweelingen, v. Hamb. — Te Randers den 24 April, *Puister* Imke Giezen, v. Leeuwarden. — Te Wolgast den 29 April, *Mulder* March. Cath., v. Lubeck. — Te Colberg den 27 April, *Hoekstra* Anna en *Vermeulen* Vier Gebr., beide v. Hamburg. — In het Agger Kanaal den 22 April, *Joosten* Vr. Hillechiena, v. Hamburg. — Te Dantzig den 29 April, *Bossinga* Amicitia en *Tunteler* Christina, beide v. Rendsburg; *Sap* Joanna Jacoba, v. Koppenh.; den 2 Mei, *de Groot* Annech. Jantina, v. Londen. — Te Pillau den 30 April, *Meeter* Vertrouwen, v. Zwolle; den 2 Mei, *Douwes* Sieka, v. Koppenh.; den 3den *de Jonge* Jantina en *Oostra* Marg. Hilleg., beide v. Hamburg. — Te Memel den 28 April, *Drewes* Afina Hillechina, v. Koppenhage; den 29sten *Poorta* Tweelingen, v. Amst.; den 30sten *Mulder* Gesina, v. Rott.; *Edema* Margar. Gesina, v. Hamb. — Te Bolderaa den 26 April, *Pronk* Gesina Pronk, den 29sten *Poort* Catharina en den 30sten *Mellema* Herm. Hesselaar, alle 3 v. Amst.; *Schuth* Gesina, v. Schiedam; den 1 Mei *Mulder* Wendelina, v. Liverpool; *Potjewijd* Alida Petronella, v. Gent; *Dekker* Epimachus, v. Koppenh. — Te Holtenau den 2 Mei, *Scholtens* Maria, v. Windau. — Te Tonningen den 29 April, *Faber* Joh. Mulder, v. Rott.; *Meijer* Wobbina Cath., van Amst.; *Douwes* Klazina Maria, v. Grangem.; *Veendorp* Annech., v. Hartlepool; den 1 Mei, *Jonker* Joh. Christina, v. Grangem.; *Lukkien* Margar. Wilh. en *Veldkamp* Anna Marg., beide v. Deventer; den 2den *Drent* Morgenster, v. Bremen; *Drewes* Twee Gezusters, den 3den *Bolhuis* Gesina en *de Jonge* Cath. Cornelia, alle 3 van Amst. — Het Eider Kanaal gepasseerd den 28 April, *van Sluis* Tjakina, *v. Sluis* Annechina, *v. d. Wal* Froukje en *Jager* Willemina, alle 4 n. Amst.; *Duit* Fennegina, n. Antwerpen; *Riensema* Goede Verwachting, n. Windau; den 29sten *Scholtens* Hendrika, n. Amst.; *Sap* Onderneming, n. Bremen; den 3 Mei, *Lukkien* Marg. Wilhelmina en *Veldkamp* Anna Marg., beide n. Sleeswijk; *Pruim* Degeraad, n. Stettin; *Deins* Vrouwina Magritha, n. Bremen; *Pronk* Gesina, n. Schulpersiel; *Bos* Elisabeth, n. Fedderwarden; den 4den *Deen* Gesina Elsina, n. Dordrecht. — Te Brunshausen gepasseerd den 4 Mei, *Klaver* Wendelina, v. Bremen; *de Jonge* Catharina, v. Harwich; *Huberth* Maria, v. Londen; *Harkema* Meinkina, *Peters* Annette en *Datema* Margar. Hendrika, alle 3 v. Amsterdam.

Binnengekomen te Helvoet den 5 Mei, kapit. *Koning* Susanna Elisabeth, van Nickerie; *Hensema* Ida Berendina, van Boness. — Te Napels den 15 April, *Addens* Jantje Doornbos, den 26sten *Kuitze* de Jonge Wigeher, *Kooima* Twee Gebroeders en den 27sten *Eefiingh* Jeantine, alle 4 v. Amsterdam. — Te Cevita Vecchia den 26 April, *Pijbus* Voorwaarts, v. Rotterdam. — Te Londen den 4 Mei, *Ketelaar* Hazard, v. Porto. — Te North Shields den 4 Mei, *Meedendorp* Johanna, v. Girgenti; *van der Woude* Gesina Gesina, v. Truro. — Te Hull den 4 Mei, *Timmer* Elisabeth, v. Venetien.

Vertrokken van Amsterdam den 3 Mei, kapit. *Blouw* Annegina, op avontuur; den 5den *Prins* Roelfina, n. Dantzig. — Van Texel den 3 Mei, *Kuperus* Alida, n. Hull; *Velthuis* de Vr. Martha, op avontuur; den 4den *Stenders* Vriendschap, n. Londen; den 5den *Molenaar* Nepthunus, n. Curacao; *Niekus* Thecla Joh. en *Schuring* Annegina, beide n. Livorno; *de Haan* Siewerdina, n. Porto; *Mulder* Christ. Hendrica, n. Dublin; *Hitman* Helena, n. Newc.; *Koning* Zeldenrust, n. Hull. — Uit het Vlie den 1 Mei, *Visser* Eensgezindheid, n. Windau; *Oostra* Annechina Jantina, n. Riga; *de Boer Sap* Thelina en *de Jonge* Catharina Cornelia, beide n. Koningsb.; *Kramer* Annette Catharina, n. Dantzig; *Donema* Renske Hooites, *Kramer* Rensina en *Helmers* Hendrika Roelina, alle 3 n. Stettin; *van Os* Cornelia en *van der Wal* Jantina, beide n. Koppenhage; *Kraan* Vr. Helena, n. Christiansand; *de Jonge* Vrouw Martha, n. Hamburg; den 2den *Lever* Vrouw Alida en *van der Zee* Jonge Albert, beide n. Riga; *Rosenbeek* Roelina en *de Jonge* Ida, beide n. Dantzig; *de Beer* de Vriendschap, n. Randers; *Schuring* Antje, *de Groot* Geertruida, *Ebes* Grietje, *Visser* Vrouw Janneтje, *Visser* Vrouw Margritha en *Duif* Catharina Visser, alle 5 n. Noorwegen; *Harkema* Meikina, n. Hamburg; den 4den *Kuiper* 5 Gezusters, n. Newcastle; *Knol* Zeelust, n. Drobach; *Wever* Elisabeth Maria, op avontuur. — Van Helvoet den 4 Mei, *Kwint* Hendrika Gesina, n. Hamburg. — Van Brielle den 3 Mei, *Bekkering* Margaretha, n. Koningsbergen. — Van Maassluis den 3 Mei, *Boer* Vriendschap, n. Newcastle; *Das* Alida, n. Riga. — Van Porto den 24 April, *Singer* Annette, n. Londen. — Van Duinkerken den 30 April, *Huisman* Hendrika, n. Koningsbergen. — Van Portland den 3 Mei, *Kiers* Udo Frederik, v. Groningen n. Cardiff. — Van Falmouth den 1 Mei, *Wever* Gesina Beerta, n. Dublin; *de Grooth Bakker* Katharina, n. Elseneur. — Van Hull den 30 April, *Brouwer* Noordstar, n. Elseneur; den 2 Mei, *de Jonge* Jezelina, n. Koningsb. — Van Bremerhaven den 1 Mei, *Drent* Morgenster, n. Koningsb.; den 3den *Schoon* Jacoba Cornelia en *Heins* Georgina, beide naar Amst.; *Kruizinga* Vrouw Reina, n. Groningen; den 4den *v. Dijk* Eva Hendrika, n. Amst. — Van Travemunde den 3 Mei, *Kwint* Jantina, n. Rugenwalde. — Van Swinemunde den 2 Mei, *Kuiper* Annechina Elsina, n. Corsoer. — Van Randers den 26 April, *Eisinga* Cath. Charl., n. Engeland. — Van Warnemunde den 30 April, *de Jonge* Gesina Jantina, n. Londen. — Van Dantzig den 28 April, *Engelsman* Dina Marchina, n. Amst.; den 29sten *de Winter* Catharina, n. Londen. — Van Pillau den 29 April, *Teensma* Aukjen en *Carst* Elisabeth Lollina, beide n. Engeland; den 2 Mei, *Duin* Jantina Frouwina, n. Amst. — Van Memel den 28 April, *Kramer* Philothea, n. Antw.; *de Weerd* Pieter, n. Amst.; *de Jonge* Ettina, n. Neuburgh; *Kuiper* Engelina Petronella, n. Dundee. — Van Tonningen den 29 April, *Scholtens* Regina Hillegina, n. Rouen; *van der Veen* Hoop, n. Vegesack.

Vertrokken uit het Vlie den 4 Mei, kapit. *Altena* Hendrika Margaretha, n. Dantzig; *de Jonge* Goede Verwachting, n. Noorwegen; *Sprik* Twee Gebroeders, n. Christiansand. — Van Helvoet den 6 Mei, *Hagedoorn* Cornelia Catharina, n. Newcastle. — Van Triest den 1 Mei, *Hilbrands* Wendelina, n. Corfu. — Van Hartlepool den 4 Mei, *Fokkes* Gebroeders Fokkes, n. Amst. — Van Hull den 4 Mei, *Zaag* Ida, n. Nieuw Holland; *Dik* Apollo's, n. Koningsbergen. — Van Goole den 4 Mei, *de Haan* Jantina Geziena, n. Hartlepool.

Zeilklaar te Londen den 2 Mei, kapit. *de Haan* Aleida Aleida en *Engelsman* Frans Wilkens, beide n. Elseneur. — Te Gothenburg den 24 April, *de Jonge* Margritha, n. Engeland.

Zeilklaar te Liverpool den 4 Mei, kapit. *Blouw* Gezina, naar Koningsbergen.

In lading te Londen den 2 Mei, kapit. *van Sluis* Gezina, naar Memel. — Te Liverpool den 3 Mei, *Heddes* de Vlijt, n. Rotterd.; *Flik* Katharina, n. Dantzig; *van Duinen* Elisabeth, n. Wadsoe.

ZOUTKAMP, 7 Mei. Binnengekomen den 6 Mei, kapit. *Kroon* Jansje Hillegonda, van Newcastle.

OOSTMAHORN, 7 Mei. Vertrokken den 4 Mei, kapit. *Wienhe* Engelina Meinderdina, van Groningen naar Londen; *Brouwer* Argo, van Groningen op avontuur; *Geltes* Haikina, van Groningen naar Londen; *Topzant* Martha, van Groningen naar Hull; den 5den *Bonker* die Frou Maria, van Amsterdam naar Hamburg.

TERMUNTERZIJL, 7 Mei. Binnengekomen den 1 Mei, kapit. *Legger* Geerdina, van Noorwegen; den 3den *Pasman* Maria, *Gloep* Emanuel, en *Pasman* de Vr. Elisabeth, alle 3 van Leer; den 5den *Burman* de Vr. Maria, van Oldenburg; *Prins* de Jonge Barend, van Hamburg.

Vertrokken den 2 Mei, kapit. *Pomper* Margaretha, naar Noorwegen den 3den *van Dijk* de Vr. Eefke, naar Leer; *Legger* Geerdina, naar Noorwegen; *Guirschy* de Vr. Helena, naar Leer; den 4den *Dooijen* Dorothea, en den 6den *Munning* Anje, beide n. Noorweg.

DELFZIJL, 7 Mei. Binnengekomen den 4 Mei, kapit. *Wilder* Maria, van Constantinopel, om order; den 5den *Rasker* Magrietha, van Bremershaven; *Douwes* Venus, van Oldenburg; *Burmann* de Kleine Julia, en *Brumund* Sophia, beide van Leer; den 6den *Albers* Louwiza Susanna, van de Wezer; *Erenius* Dorothea, van Leer; *Huisman* Aurora, van Bremen naar Amsterdam, *Lodewijks* Arendina Sophia, van Norden; *van der Molen* Jantina, *Pot* Joannes, beide van Emden naar Norden.

Vertrokken den 5 Mei, kapit. *Valomstra* Zorg en Vlijt, en *Lodewijks* Johanna, beide naar Noorwegen; *Slik*, de Goede Hoop, en *de Groot* de 2 Gebroeders, beide van Amsterdam naar Emden; *van der Molen* Jantina, en *Pot* Joannes, beide naar Emden; den 6den *Venninga* Feena, naar Noorwegen; *Visser*, de Vr. Leppina van Amsterdam naar Leer; *Mulder* de Goede Verwachting, naar Hamburg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

28 April. Bekkering, Christine, v. Windau n. Maas, m. granen.
Oorburg, Hendrika Alida, v. Koningsb. n. Hull, m. ta[rwe]
30 —— Hazewinkel, Gertruida, v. Wolgast n. Leith, m. tarwe.
Groenewold, Afina Jonker, v. Stettin n. Maas, m. rogge.
1 Mei. Stutvoet, Margaretha, v. Koningsbergen n. Hull, m. lijn[zaad]
Hazewinkel, Delphin, v. Koningsb. n. Engeland, m. tarw[e]
Potjewijd, Vrede, v. Stettin n. Crotoy, m. hout.
Scholtens, Alida Ikina, v. Koningsb. n. Amsterd., m. tar[we]
Potjewijd, Albertine, v. Windau n. Maas, m. gerst.
Slager, Jan Hendrik, v. Koningsb. n. Groningen, m. rog[ge]
Smits, Elizabeth v. Leiden, v. Koningsb. n. Rott., m. tar[we]
Scherpbier, Jeltina, v. Koningsb. n. Amsterdam, m. rog[ge]
Colle, Jonge Pieter, v. Koningsb. n. Dordrecht, m. raap[zaad]
v. d. Wal, Gerdina, v. Stettin n. Yarmouth, m. tarwe.
Bossinga, Ceres, v. Stettin n. Londen m. tarwe.
2 —— de Jonge, Gezina Jantina, v. Rostock n. Londen, m. tar[we]
Kuiper, Catharina Johanna, v. Koningsb. n. Amst., m. tar[we]
Meeter, Hensina, v. Stettin n. Leith, m. tarwe.
Willinga, Catharina, v. Memel n. Rotterdam, m. tarwe.
Stutvoet, Annechina Hermina, v. Stettin n. Rouen, m. tar[we]
Pronck, Wilhelmine, v. Koppenhage n. Christiania, m. hou[t]
3 —— Jonkhoff, de Hoop, v. Koningsb. n. Rotterdam, m. tar[we]
Oldenburger, Geppiena, v. Dantzig n. Dortrecht, m. hou[t]
Visser, Trijntje, v. Koningsb. n. Amsterdam, m. tar[we]
Hazewinkel, Johanna Petronella, v. Dantz. n. Antw., m. tar[we]
Lohman, Roelfina Geerdina, v. Koningsb. n. Londen, m. tar[we]
Engelsman, Dina Marchina, v. Dantzig n. Amst., m. tarw[e]
Kuiper, Hendrika Hillechina, v. Dantz. n. Amst., m. tar[we]
Schuring, Hillechina, v. Dantzig n. Amsterdam, m. rogg[e]
Klasen, Elisabeth, v. Windau n. Maas, m. granen.
Wolkammer, Ida, v. Delfzijl n. de Oostzee, m. ballast.

De Wind den 28 April, O, N., Z.Z.O.; den 29sten O.N.O., N., N.O.; den 30sten N.N.O., W.N.W., Z.; den 1 Mei, Z.W., Z.; den 2den Z.W., Z.Z.W., Z.W.; den 3den W.Z.W., Z.; d[en] 4den Z.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 1 Mei. In bevrachtingen is weinig gedaan, ook o[m] dat er gebrek is aan geschikte schepen. Naar Harlingen *f* 24 last hout, Londen en Hull 5 sh. à 5 sh. 5 d., Newcastle 4 sh. d. p. qr. tarwe, Grimsbij 24 sh. p. load balken.

PILLAU, 30 April. Naar Amsterdam *f* 35½, Rotterdam *f* 36, Antwerpen *f* 38, de kolenhavens 5 sh. 3 d., het kanaal 6 sh. 6 d., Hull 4 sh. 6 d.

HARLINGEN, 6 Mei. Binnengekomen den 30 April, kapit. *Sch[ol]ten* Vrouw Mettina, van Hamburg; *Duintjer* Friso, van Newcastle; den 1 Mei, *Klein* Aeolus, van Odessa; den 2den *de Boer*, Ali[da] Elisabeth, van Zwolle; den 4den *de Grooth* Arendina, van Chr[is]tiaansand.

Vertrokken den 1 Mei, kapit. *de Groot* Geertruida, naar Lo[n]den; *van der Zee* Jonge Albert, *Lever* Alida, *Wever* Elisabeth Maria, en *Schuring* Antje, alle 4 naar Noorwegen; *Bekkering* An[ne]nechina, en *Koops* Catharina, beide naar Hamburg; den 3d[en] *Knol* Zeelust, *Ebes* Grietje, den 6den *Munneke* Baudema, *Kuiper* Vijf Gezusters, beide naar Schotland; *Greven* Goede Hoo[p] naar Hamburg; *Adema* Antje Antje, naar Noorwegen.

223ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.
Trekking der Tweede Klasse.

4de Lijst. No. 11358 een prijs van *f* 1000. No. 13680 [een] prijs van *f* 400. No. 1570 en 13457 beide een prijs van *f* 200.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.
GRONINGEN, 5 Mei.

TARWE.	Veen 64 ℔ *f* 7,40	Witte Voer 40 ℔ *f* 4…
Oude 70 ℔ *f*	» 66 » » 7,80	Zw. Voer 36 » » 4…
N. Oml. 68 » » 11,70	GERST.	» 38 » » 4…
» 70 » » 12,40	Winter 54 ℔ *f* 5,85	» 40 » » 4…
» 72 » » 13,00	» 56 » » 6,25	» 42 » » 4…
» Old. 68 » » 11,40	» 58 » » 6,65	BOONEN
» » 70 » » 12,00	Zomer 54 » » 5,20	Paardeb. *f* 7,25, 50, 75, 9…
» » 72 » » 12,60	» 56 » » 5,60	ZADEN, ENZ.
» » » »	Knobbe 60 » » 6,35	Old. Koolz. *f*
ROGGE.	» 62 » » 6,75	Oml. dito *f*
Inl. 64 ℔ *f* 9,65	HAVER.	Oostfr. dito *f*
» 66 » » 10,05	Dikke 36 ℔ *f* 4,15	Zomerzaad *f*
» 68 » » 10,45	» 38 » » 4,35	G. Mosterdz. v. *f*
» 70 » » 10,85	» 40 » » 4,55	Lijnzaad *f* a *f*
» » »	» 42 » » 4,75	Dederzaad *f*
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,90	Gr Gortpm. *f* 10,25, 50, …
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 7,80	» 46 » » 5,05	Par. 100N. ℔ *f* 14,25 …
» » 66 » » 8,20	» 48 » » 5,25	*f* 1…
» » 68 » » 8,70	» 50 » » 5,45	Raapolie p.v. *f* 37,50
» » 64 » » 7,60	Witte Voer 36 » » 4,10	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 8,00	» 38 » » 4,35	Hooiboter ½ ton *f* …
		Nieuwmelksche *f*

Tarwe vond weinig kooplust en als genoteerd te vergeefs aange[boden]. — Rogge tot 20 a 25 ct. lager sleepend afgaande. — Boek[weit] 10 ct. lager moeijelijk te plaatsen. — Gerst slap en tot 15 c[t.] lager alleen bij gerijven te plaatsen. — Haver goed prijshoudend. Boonen bijna als voren. — In Zaden gaat niet om. — Gort slap en te vergeefs als genoteerd aangeboden. — Raapolie wel zoo aan[ge]naam.

AMSTERDAM, 5 *Mei.* Heden alleen verkocht van Tarwe 128 ℔ b. Poolsche *f* 500, *f* 505; 129 ℔ b. dito *f* 505. — Va[n] Rogge: 117 ℔ n. Arch. *f* 322 bij partij; 114 ℔ o. gedr. *f* 298 b[ij] partij. — Boekweit prijsh.: 118, 120 ℔ Holst. *f* 255, *f* 261; 1… ℔ Sleeswijksche *f* 230.

Koolzaad dadelijk en in deze maand flaauw, op het najaar ½ … vl. hooger; Holst. 66 p. vl.; op 9 vat olie dadelijk en in Mei 6… p. vl.; Oct. 68 p. vl. — Lijnzaad *f* 5 a *f* 10 hooger; 108 ℔ Rig[a] Drojaner *f* 350; 106, 107 ℔ Riga *f* 305; 107, 108 ℔ Catania *f* 415. Raapolie dadelijk en op levering williger, bleef echter op levering op het laatst iets flaauwer; op 6/w. *f* 40,25; Vlieg. *f* 38,75 *f* 39; Sept. en Oct. *f* 39, *f* 39 a *f* 38,75; Nov. en Dec. *f* 39,25 a *f* 39, *f* 39. — Lijnolie merkelijk hooger betaald: op 6/w. *f* 40,75 Vlieg. *f* 39,25 a 50; Junij en Julij *f* 39,25 a 50; Sept. en Oct. *f* 39,75 a *f* 40,25. — Hennepolie op 6/w. *f* 41,25; vlieg. *f* 40.

LEEUWARDEN, 5 *Mei.* De prijs der Boter was heden *f* 42,00.

LONDEN, 5 *Mei.* De aanvoer van vreemd graan en meel i[s] gedurende deze week overvloedig geweest, waaronder 63,080 quarter Tarwe. De markt was heden tamelijk goed bezocht, doch me[n] liet weinig kooplust blijken, hoewel houders van Tarwe 1 a 2 sh. prijsvermindering zouden hebben aangenomen om op te ruimen Zeilende ladingen werden 2 a 3 sh. lager aangeboden. Gerst e[n] Erwten lusteloos. Boonen onveranderd. Haver goed gevraagd to[t] de koersen van j.l. Maandag. In Meel gaat weinig om.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Mei.* Runderen bijna niet ter markt. Kalveren zijn verkocht tegen 17 tot 20 en 21 cent de 5 ons. — Van schapen en lammeren een goeden aanvoer en hierin was veel handel tegen de prijzen van Dingsdag; ter verzending werd in dezen nog al iets gedaan. Varkens iets hooger en de handel niet vlug, doch de aangevoerde biggen werden vlug verkocht tegen *f* 3,50 tot *f* 4,50 a *f* … per stuk.

MIDDELSTUM, 4 *Mei.* De veemarkt heden gehouden wa[s] ruim bezet en de handel levendig, terwijl bijna alles verkocht is, en wel de vaalmelkte koeijen van 14 tot 16 centen het halve Ned. pond, de kalf-koeijen golden van *f* 90 tot *f* 130, de tweejarige ossen van *f* 80 tot *f* 110.

OUDE PEKELA, 4 *Mei.* Op onze jaarmarkt, heden alhier gehouden, was eene vrij goede aanvoer van horenvee en bestond er eenen goeden handel. Melkkoeijen zijn verkocht van *f* 70 tot *f* 1… a *f* 130; in de beste soorten werd het meeste handel gedaan. Nieuwmelkte van *f* 65 tot ruim *f* 100 a *f* 110; vaalmelkte van *f* 55 tot *f* 100 en iets hooger.

MENSINGEWEER, 5 *Mei.* Op de veemarkt heden alhier gehouden was een goede aanvoer, vooral van vaalmelkte koeijen; dezelve werden verkocht van 13 tot 15 à 16 cent, kalfkoeijen van *f* 75 tot *f* 120, *f* 125, het overige vee naar gelang van den aanvoer; de handel was vrij vlug.

ZWOLLE, 4 *Mei.* Op Schrevenweg waren heden aangevoerd 347 stuks runderen, van onderscheidene soort, ouderdom en zwaarte, waarvoor zulke hooge prijzen werden besteed, als maar weinig bejaarde landlieden heugt. Voor gewone dragtige melkkoeijen, werd van 110 tot 138 gulden betaald. Voor gusten van ruim 600 pond besteedde men meer dan 100 gulden

LEEUWARDEN, 5 *Mei.* De veemarkt was heden ruim voorzien. De handel in vette beesten was geanimeerd, en de prijzen van melk- en kalfkoeijen waren ongehoord hoog; alles vond gereede koopers.

Schapen, varkens en vette kalveren vonden insgelijks grage koopers tegen hooge prijzen.

LONDEN, 5 *Mei.* De markt kenschetste zich heden door tra…

gen handel. Er was meer vee ter markt dan er vraag was. Voornamelijk was de handel slap in runderen en schapen, die 2 d. achteruitgingen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 6 *Mei*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{11}{16}$, 56, $55\frac{11}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $66\frac{2}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $83\frac{3}{4}$, $83\frac{7}{8}$, $83\frac{13}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $83\frac{3}{8}$; Oblig. $4\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{1}{2}$; Maatsch. van Weld. 4 pCt. 75. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $45\frac{1}{8}$, $45\frac{3}{16}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $17\frac{3}{16}$, $17\frac{1}{4}$, $17\frac{3}{16}$; Dito 3 pCt. 36, $36\frac{1}{2}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $32\frac{9}{16}$, $32\frac{5}{8}$, $32\frac{9}{16}$; Coup. Bew. $3\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $32\frac{3}{8}$, $32\frac{1}{2}$, $32\frac{7}{16}$.

RUSLAND. Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $95\frac{1}{2}$, 96, $95\frac{1}{2}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $95\frac{1}{2}$, $95\frac{3}{4}$, $95\frac{1}{2}$; Certificaten $4\frac{1}{2}$ pCt. $78\frac{1}{2}$, $78\frac{3}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. 72; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 71; Cert. v. Inschr. in Assignatiën 6 pCt. $55\frac{3}{4}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $59\frac{1}{4}$, $59\frac{1}{2}$; Dito 1852 5 pCt. $59\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $30\frac{3}{8}$, $30\frac{1}{2}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $30\frac{3}{8}$, $30\frac{1}{2}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. $75\frac{11}{16}$, $75\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. $92\frac{1}{4}$; Dito 1843 5 pCt. $91\frac{7}{8}$; Mexik. $21\frac{13}{16}$; Dito Onbep. $21\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$; Venez. 4 pCt. 24; Thes. Amst. $101\frac{3}{8}$.

Holl. fondsen blijven na eene neiging tot vooruitgang, nagenoeg als gisteren. In Integralen vertoonde de handel eenige levendigheid.

Van vreemde effecten waren Oude 5 pCts. Russen aanvankelijk iets aangenamer, doch zijn later, ten gevolge van eenige verkoopen, nog zelfs $\frac{1}{4}$ pCt. beneden den slotkoers van gisteren teruggeloopen.

Oostenr. waren, bij vrij levendige affaire in Oude 5 pCts. Metalliek, iets vaster.

Alle overige soorten bij geringen omzet prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 3; Proleng. $2\frac{1}{2}$; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{11}{16}$ a $\frac{3}{4}$; Spaansche 1 pCt. $17\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $32\frac{9}{16}$; Metall. 5 pCt. $59\frac{1}{4}$.

AMSTERDAM, 7 *Mei*. EFFEKTEN-SOCIETEIT, te $4\frac{1}{2}$ uur. Geene affaire.

WISSELKOERS.

Londen **kort** *f* 11.62½; Id. 2/m. *f* 11.55; — Hamburg kort *f* 35½; Id. 2/m. *f* 35.

ADVERTENTIEN.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN,

van wege 't Genootschap: *Pictura*.

De VEREENIGDE COMMISSIE voor de **TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN van levende Nederlandsche Meesters, voor 1854**, heeft het genoegen te kunnen berigten, dat de **TENTOONSTELLING** wordt geopend op DONDERDAG den 11den Mei, in de GEWONE LOKALEN, ten Huize van Mej. de Wedw. BONTEKOE. De tijd van bezigtiging is DAGELIJKS (met uitzondering van Zon- en Feestdagen), des voormiddags van 10 tot 2 en des namiddags van 3 tot 5 uur, tegen betaling van **25 Cents** voor ieder, die geen Lid van het Genootschap is. Kinderen beneden 10 jaren worden niet toegelaten. De **Lijst der Stukken** is te bekomen voor 25 cents.

Diegene, welke wenschen **BUITENGEWONE LEDEN** van het Genootschap te worden, tegen betaling van *f* 2.60, om daardoor, onder anderen, den **vrijen toegang** tot de **Tentoonstelling** te bekomen, worden verzocht zich aan te melden bij het Bestuur des Genootschaps, of aan de Lokalen.

GRONINGEN, 8 Mei 1854.

De Vereen. Commissie vn.:
Dr. H. WOLTHERS, *Voorzitter.*
H. TIDDENS,
J. H. JAPPÉ,
Mr. J. H. GEERTSEMA, Cz.
K. MESDAG,
Mr. A. MODDERMAN,
Jonkh. Mr. J. W. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN.
F. DE WITT, *Penn. en Secr.*

Societeit de Harmonie.

HOORNMUZIJK, op WOENSDAG den 10den Mei 1854, des avonds van 6 tot 10 uur.

B. TELLEGEN,
Secretaris.

SALON des VARIÉTÉS
van den Heer J. E. DUPORT, *te AMSTERDAM,*

staande zijne fraaije SCHOUWBURGTENT op de Groote Markt, naast het Stadhuis, te *Groningen*.

Tot opening van het Tooneel,
Eerste der Tien te geven Voorstellingen.

Op Woensdag den 10den Mei 1854: DE EER DER FAMILIE, Drama in 5 Bedrijven, naar het Fransch: *l'Honneur de la Maison*. Na hetzelve: **HET WELBEWAARTE KIND**, vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch.

Aanvang precies te 8 uur.

Prijzen der Plaatsen: 1ste Rang *f* 1,40, 2de Rang *f* 1, 3de Rang 70 Cents.

NB. De Plaatsen kunnen dagelijks aan het Bureau besproken worden, à 10 Cents extra voor elke Plaats.

De volgende Voorstellingen zullen dagelijks door KLEINE AFFICHES of zoogenaamde STROOI-BILJETTEN kenbaar worden gemaakt.

J. E. DUPORT.

Grand Theatre
DES PANTOMIMES ET DES TABLEAUX VIVANTS

van den Professor ***H. KROSSO.*** In de **fraaije Loge**, geplaatst op de **Groote Markt**, naast *Amicitia*.

Eerste Voorstelling op WOENSDAG den 10den Mei 1854, en volgende Kermisdagen, des avonds te 8½ uur.

EERSTE AFDEELING.

Ollo Potrida,

of Hier, Daar, Boven, Onder en in de Lucht.

TWEEDE AFDEELING.

MYTHOLOGISCHE BELVEDERE,
ontleend aan de Grieksche en Romeinsche Mythologie.

DERDE AFDEELING.

HARLEKIJN ALS BEELD,
Pantomime-Arlequinade in 1 Acte.

Tot Slot: **DE OLYMPUS**, met briljante Verlichting.

NB. Het Gezelschap bestaat uit 43 WERKENDE PERSONEN, 18 Dames en 25 Heeren.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

Vijfentwintigjarige Echtvereeniging
van:

L. DE BOER,
Bloemkweeker,
met
[illegible]

GRONINGEN, 7 Mei 1854.

*** Getrouwd:

R. HANDA HULDER
met
E. F. VAN DIJK.

WINSCHOTEN, 1 Mei 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Gehuwd:

S. B. STELLINGWERFF
met
J. J. V. D. BOOGH, uit *Harlingen.*

FRANEKER, 2 Mei 1854.

*** Getrouwd:

K. J. NIEBOER
met
S. LAMOT.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

*** Getrouwd:

H. RESTEMA
met
BERNARDINA JOHANNA LACOSTE.

ANNERVEENSCH-KANAAL, 4 Mei 1854.

*** Getrouwd:

JAN TEN POST SMIT,
van *Groningen*,
met
EELTJE S. HAGENEIJER,
van *Noordhorn.*

ZUIDHORN, 4 Mei 1854.

*** Getrouwd:

AUGUST VON ISING,
van den huize *Vogelsang*, bij *Wesel*,
met
BERTHA WILHELMINA WIJCHERS.

GRONINGEN, 6 Mei 1854.

*** Getrouwd:

H. DE WAAL
met
J. E. BENDIX.

GRONINGEN, 8 Mei 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER J. G. H. VAN EVERDINGEN, Echtgenoot van

L. DE WILDE.

AMSTERDAM, 4 Mei 1854.

*** Heden bevil voorspoedig van een' welgeschapen ZOON M. BELS, geliefde Echtgenoot van

T. M. D. UCHTMAN.

GRONINGEN, 5 Mei 1854.

*** Heden overleed, aan een langzaam verval van krachten, mijne zeer geliefde Echtgenoot, Vrouwe MAGDALENA WILHELMINA BROUWER, in den gezegenden ouderdom van ruim zesenzeventig jaren, na eene gelukkige echtverbindtenis van eenenvijftig jaren en zes maanden.

De Algenoegzame zij, om Zijns Zoons wil, mijn steun en sterkte in den ouderdom, — en die mijner geliefde Kinderen en talrijke Kleinkinderen.

LEEUWARDEN, 30 April 1854.

S. CROMMELIN,
Rustend Predt. bij de *Hervormde Gemeente te Leeuwarden.*

*** Heden avond ontsliep zacht en kalm, in de hoop des beteren levens, HENDERIKA HULSHOFF, *Conventualin in het Jacobi- en Annen Gasthuis* alhier, in den gezegenden ouderdom van ruim negenentachtig jaren.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

A. VAN BERCHUIJS,
Exec.-Test.

*** Het heeft den vrijmagtigen God behaagd heden middag mijn' jongsten Zoon JACOBUS WINTER van mijne zijde weg te nemen, in den ouderdom van ruim 29 jaren. Diep bedroefd staar ik den Overledene na met mijne Kinderen.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

A. E. IMMENS,
Wedw. J. S. WINTER.

*** In den ouderdom van 62 jaren en ruim 8 maanden, overleed heden avond, tot diepe droefheid zijner drie Kinderen en verdere betrekkingen, en betreurd door allen, die hem kenden, mijn waarde Vader, BEREND BATTES DE ROOS, sedert den 4den Julij 1814 *Schoolonderwijzer te Wedde*. Hij leefde als een echt Christen en vervulde naar vermogen steeds zijnen pligt, waarom hij bij elk bemind was.

WEDDE, 4 Mei 1854.

B. B. DE ROOS.
Uit aller naam.

*** Heden overleed onze oudste en eenige Zoon CORNELIS, in den ouderdom van 34 jaren.

ZUIDHORN, 4 Mei 1854.

C. F. BARLINCKHOFF,
M. BARLINCKHOFF,
geb. VAN DER VLIET.

*** Heden morgen omstreeks 7 uur overleed zacht en kalm, in den ouderdom van ruim 74 jaren, onze waarde Vader en Behuwd-Vader, de Heer JAN KRANENBORG, *rustend Houtzaagmolenaar alhier.* Eene borstziekte met toenemend verval van krachten maakte een einde aan zijn voorheen zoo werkzaam leven.

O. PEKELA, 5 Mei 1854.

K. J. KRANENBORG.
Uit aller naam.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze als *eenige kennisgeving* aan te merken.

*** Heden overleed te *Groningen*, na eene ziekte van bijna drie maanden, mijne geliefde oudste Dochter GEELTJE, Weduwe A. STEENSMA, in den ouderdom van veertig jaren, nalatende twee Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

LEEUWARDEN, 6 Mei 1854.

Wedw. J. ROMEIN.

Boekdrukkerij.

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij op **heden** zijne nieuw ingerigte **BOEKDRUKKERIJ** heeft **geopend**, in de ***Poelestraat***, lett. C, no. 25, en neemt alzoo de vrijheid zich beleefdelijk aan te bevelen tot het **drukken** van BOEK- en TABELWERK, CIRCULAIRES, REKENINGEN, KWITANTIEN, WISSELS, ROUW- en TROUWBRIEVEN, ADRES- en VISITEKAARTJES, MARKTBERIGTEN en verder alles wat op eene komplete **Boekdrukkerij** wordt uitgevoerd. Hij zal trachten door eene spoedige en nette uitvoering zich het vertrouwen zijner Begunstigers waardig te maken.

GRONINGEN, 1 Mei 1854. M. DE WAAL.

*** Bij **G. W. VAN DER WIEL**, te *Arnhem*, ziet uit:

ZWITSERSCH-ITALIAANSCHE REISHERINNERINGEN

VAN

C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z.,
Theol. Doct. en Predikant te *Groningen.*
Gebonden in heel Linnen. Prijs *f* 1,00.

*** Door Gebr. **BORGHINK**, te *Leeuwarden*, is heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HERDER,
Roman van Prof. KLENCKE,

uit het Hoogduitsch, 3 Dln., gr. 8vo, *f* 10 — 50.

Chonia zegt van dit Werk, in den *Tijdspiegel* l.o. 4: „Wij rekenen het een gelukkig plan, om een beeld van HERDER te schetsen in de lijst van zijn tijd, en daardoor dien tijd tegelijk voor te stellen van zijne meer geestelijke zijde. — En daartoe heeft KLENCKE zich bevoegd bewezen. — . . . . Over het geheel kunnen wij keuze en bewerking hoogst gelukkig noemen, en rekenen dit boek eene aangename bijdrage tot de literatuur voor allen, die nog iets beters zoeken dan een luchtig Romannetje of eene Courant. — Vooral studerenden durven wij het aanbevelen als een tableau vivant van dien tijd.

Tevens wordt met veel succes gedebiteerd:

WET OP HET REGT VAN SUCCESSIE
EN OP DAT VAN
OVERGANG BIJ OVERLIJDEN,

gr. 8vo, *f* 1 — 80.

De goede beoordeeling, welke deze Wet, in onderscheidene Tijdschriften, is te beurt gevallen, benevens het toenemend debiet, maken alle verdere aanbeveling overtollig.

Aanstaanden VRIJDAG, den 12den dezer, des namiddags te 2 uur, zal de Wedw. E. H. KLEIN, te *Nieuwolda*, bij besloten briefjes, publiek uitbesteden: de **ARBEIDSLOONEN** voor **'t HERBOUWEN** van hare **AFGEBRANDE WONING.** BESTEK en TEEKENING liggen ter inzage van belanghebbenden ten Huize van de Wedw. D. T. GEERTSEMA, te *Nieuwolda.*

HERBESTEDING VAN DIJKWERK.

Op ZATURDAG den 20sten Mei 1854, des namiddags te 4 uur, zal, ten Huize van den Kastelein R. ABELS, te *Haren*, worden aanbesteed: **Het verhoogen van de Dijken om den Essermolen Polder, in vier perceelen en in massa**, alles omschreven in het Bestek en de Voorwaarden, daarvan ter lezing liggende ten Huize van Aanbesteding en ten Kantore van den Notaris **QUINTUS**, te *Groningen*. De aanwijzing van het Werk zal geschieden op den dag van Aanbesteding, des namiddags te 2 uur, aanvangende bij het Land van H. HEMMES.

Aanbesteding.

De DIRECTIE van het ***TERMUNTER-ZIJLVEST*** is voornemens publiek aan te Besteden de navolgende Werken:

I. Een Onderhouds-Bestek van de Zijlvestersluis, Havenwerken, Kaden enz., gelegen in het *Klei-Oldambt*.
II. Een Bestek van het verleggen eener Kade, het Afsnijden van eenige Bogten en het Verbreeden van het Zijldiep, bij de zoogenaamde *Knuif*.
III. Een Onderhouds-Bestek van de Zijlvesterwerken, gelegen in het *Wold-Oldambt*, eerste gedeelte.
IV. Een Onderhouds-Bestek van de Zijlvesterwerken, gelegen in het *Wold-Oldambt*, tweede gedeelte.

De aanwijzing der Werken in loco zal plaats hebben op MAANDAG den 22sten Mei, des voormiddags te tien uur, te beginnen van af *Termunterzijl* en zoo vervolgens.

De BESTEKKEN zullen ter lezing liggen op den 10den Mei 1854, bij den Zijlwaarder P. T. LEEUW, te *Termunterzijl*, en te *Scheemda* in het GEMEENTEHUIS aldaar.

De Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrijving.

De INSCHRIJVINGS-BILLETTEN, ingerigt ingevolge bij de Bestekken omschreven, zullen vóór des morgens tien uur van den dag der Aanbesteding *vrachtvrij* en ten Huize van Aanbesteding moeten worden bezorgd.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben te *Scheemda*, ten Huize van den Kastelein B. A. SCHRIKKEMA, in het Gemeentehuis, op WOENSDAG den 24sten Mei 1854, des voormiddags te elf uur.

Namens de Directie voornoemd:
Mr. E. H. STHEEMAN.

Aan Gadingmakenden wordt bij deze bekend gemaakt, dat de **Verpachting der VISSCHERIJ in de Wateren van *Winsumer*- en *Schaphalster Zijlvest*,** voorloopig geannonceerd in de *Provinciale Groninger Courant* van den 4den Maart 1854, no. 27, plaats zal hebben op VRIJDAG den 12den Mei aanstaande, des voormiddags te elf uur, in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam*.

Tevens zal daar worden verpacht:

1) **Het eenjarig GRASGEWAS der Onderwallen, voor zooverre die aan 't Zijlvest behooren, namelijk, van den teen der glooijing aan de Noordzijde van den Provincialen Puinweg tusschen *Onderdendam* en *Winsum*, tot aan het Water van 't Zijldiep.**
2) **Het eenjarig GRASGEWAS aan weerszijden van het Verlaten Puinpad, Zuidzijde van het Zijldiep tusschen *Obergum* en de voormalige *Looptil*.**

De OPGAVE der PERCEELEN en de VOORWAARDEN der Verpachting liggen ter lezing in 't bovengenoemd Zijlvesterhuis.

De Directie van Winsumer en Schaphalster Zijlvest:
U. A. ALBERDA VAN MENKEMA,
Hoofdmeester.
SICHTERMAN VAN DE BRAKE,
Secretaris.

Postwagendienst
TUSSCHEN
ZWOLLE en AMSTERDAM,
vice versa.

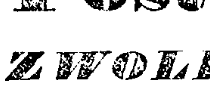

Ter kennis van het reizend Publiek wordt gebragt, dat er **dagelijks**, des morgens te 6½ uur, in het *Munstersche Posthuis*, bij den Heer JANSEN, te ***Zwolle***, eene **DILIGENCE** afrijdt naar ***Amsterdam***, voor ***f* 5,25** de Persoon, om van daar nog dienzelfden avond met den **laatsten Spoortrein** naar ***Rotterdam*** te kunnen vertrekken.

FLOOR EN COMP.

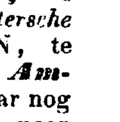

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 11den Mei 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van wijlen H. E. MEIJER, te *Noorder Hoogebrug*, onder de gemeente *Noorddijk*, publiek worden verkocht: de door genoemden Erflater H. E. MEIJER nagelaten **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande onder anderen in KABINET, KLOK, TAFEL, STOELEN, BEDDEGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, **SCHOENMAKERSGEREEDSCHAPPEN**, eenig **LEER** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA, C.z.**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 23sten Mei 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene **BEHUIZING**, staande ten Oosten in de Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*, geteekend letter M, no. 201, wordende door H. J. COHEN in huur bewoond.

II. Een fraaije TUIN met ZOMERHUIS, staande en gelegen ten Noorden in de Leliestraat te *Groningen*, tegenover de Havenstraat, ten Westen in de Steeg.

Te aanvaarden op den 1sten November 1854. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, zal, ten verzoeke van C. H. ANGERMAN, te *Oude Schans*, op VRIJDAG den twaalfden Mei 1854, des voormiddags te 10 uur, ten Huize door de Erfgenamen van wijlen den Heer TONKES bewoond, publiek, bij Uitmijning, verkoopen:

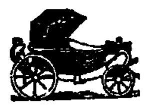

1 KAPWAGEN met GLAZEN, twee KAPCHAISEN, 1 KALES, en 1 KAPCHAIS met DISSELBOOM en BEUGEL, 1 BOERENWAGEN met BREEDE RADEN, een WAAIJER, PLOEGEN, EGGEN, BODDEN, SLEPEN, KARREN, 30 WRINGEN met ANKERS en PALEN, 1 SLOOTPOST en EGGEHOUT; voorts 2 zware WENTELBLOKKEN, 1 DORSCHBLOK, eene groote partij **AFBRAAK** van eene Heeren Behuizing, waaronder 100 Bremer- en Witte MARMEREN VLOEREN, en eene groote partij ZERK, met hetgeen meer zal worden aangeboden.

Boeldag,

op ZATURDAG den 13den Mei 1854, des namiddags te twee uur, ten verzoeke en ten Huize G. W. HOLTMAN, te *Beerta*, van:

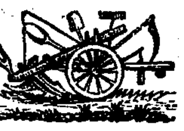

50 EIKEN WRINGEN met ANKERS en PALEN, BODDEN, SLEPEN, KARREN, KISTEN, eenige VERDEKTE WAGENS en CHAISEN, eene partij KORENZEEVEN en allerhande BOERENGEREEDSCHAPPEN.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

Boeldag,

op zes maanden crediet.

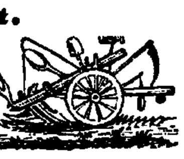

Ten verzoeke en ten Huize van R. J. REMKES, te *Nieuw Beerta*, op DINGSDAG den 16den Mei 1854, des namiddags te twee uur, van: 4 PAARDEN, 2 BOERENWAGENS, 2 PLOEGEN, 3 EIDEN, 2 WAAIJERS, een best RAAPZEIL, eene partij nieuwe KORENZEEVEN, WENTELBLOK, drie SLOOTPOSTEN, SLEEP, BODDE, KLAVERBAK en verder BOERENGEREEDSCHAPPEN.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van H. K. BOS en Vrouw, op MAANDAG den 15den Mei 1854, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Erven BORGMAN, te *Winsum*, publiek te verkoopen:

De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 68 R., 60 Ellen kostelijk *Groenland*, doende des jaars aan den Heer Dr. JANSSONIUS tot huur *f* 24—00, gelegen te *Winsum*.

GROOTE

VERKOOPING VAN VEE,

ten verzoeke en ten Huize van B. H. HOMMES, Koopman te *Vlagtwedde*, op DINGSDAG den 16den Mei 1854, te tien uur des morgens, van:

50 PAARDEN, 200 stuks HORENVEE en 100 VARKENS.

Woensdag den *17den Mei 1854*,

des namiddags te 2 uur, zal er, aan de Boerenplaats *Valkum*, onder *Winsum*, ten verzoeke van A. M. SMIT en Vrouw, Landb. aldaar, door den ondergeteekenden Deurwaarder, publiek, op gewoon Krediet, worden verkocht:

5 PAARDEN, waaronder een beste bruine Twenterbengst, 18 stuks RUNDVEE, 5 KALVEREN, 18 SCHAPEN en 20 LAMMEREN.

Alsmede zal er alsdan ter plaatse gemeld voor dit Saizoen in perceelen worden VERHUURD: pl. min. 7½ Bunder best **OUD GROENLAND**, om te Weiden.

Koekhakken, Dobbelaars en Venters van Sigaren enz., zullen ten strengste worden GEWEERD.

J. J. PETTINGA, *Deurw.*

TE HUUR OF TE KOOP:

Een **HUIS** met **SCHOOLLOKAAL** en **TUIN**. Te bevragen bij J. C. WINTERWERP, Popkenstraat.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD,

vóór of met Augustus: een **HUIS** of **BOVENHUIS** met een vijftal KAMERS, gelegen binnen de Diepen of aan den Heereweg, voor een' huurprijs van **3 à 400 Gulden.** Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

De ondergeteekende berigt, dat zij de **AFFAIRE** heeft **overgedragen** aan haren Zoon; bedankende voor de genotene gunst, beveelt zij haren Opvolger aan.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

Wed. R. HEERES.

Ingevolge bovenstaande Advertentie, de **AFFAIRE** van mijne Moeder hebbende **overgenomen**, beveel ik mij in de gunst van mijne Stad- en Landgenooten.

GRONINGEN, 4 Mei 1854.

P. J. HEERES.

Door aankoop Eigenaar geworden zijnde van de BEHUIZING van den Heer P. FOLKERS, in de Langestraat alhier, waarin sedert lange jaren met goed succes eene **KRUIDENIERSAFFAIRE**, alsmede in **WIJNEN, STERKE DRANKEN, ENZ., ENZ.**, is uitgeoefend, zoo brengt de ondergeteekende langs dezen gebruikelijken weg ter kennis van het Publiek, dat hij op heden **dieselfde Affaire** heeft ***GEOPEND.*** — Beveelt zich minzaam in eens ieders gunst, belovende het hem te schenken vertrouwen door eene prompte en civiele bediening zich waardig te maken.

WINSCHOTEN, 6 Mei 1854.

W. POTT, Az.

VRAAGT tevens een' **LEERLING** in genoemde Affaire, tegen billijke vergoeding voor Kost en Inwoning.

Ondergeteekende brengt ter kennis van het Publiek, dat hij zijne **Kruideniers-Affaire**, alsmede den **Handel in Wijnen, Sterke Dranken, enz.**, OVERGEDRAGEN heeft aan ***D. A. THOLEN***, en betuigt door deze zijnen **opregten dank** voor het zoo lange jaren zoo ruimschoots genoten vertrouwen, en beveelt zijnen Opvolger minzaam aan.

Hs. MULDER.

Volgens bovenstaande ANNONCE de **Kruideniers-Affaire**, alsmede den **Handel in Wijnen, Sterke Dranken enz.**, van den Heer ***Hs. MULDER*** OVERGENOMEN hebbende, beveel ik mij, alsmede in mijne **Tabaks-Affaire**, bij een ieder op het **minzaamst** aan; belovende eene allezins prompte en nette bediening.

WINSCHOTEN, 4 Mei 1854.

D. A. THOLEN.

De ondergeteekende het LOGEMENT ***DE ZEVEN PROVINCIËN*** aan zijn' Neef **G. H. UITHOF** hebbende overgedragen, kan niet ontbreken het geëerde Publiek te bedanken voor de gunst en het vertrouwen, welke hij sedert zoovele jaren genoten heeft, en beveelt zijn' Opvolger tevens in de gunst van het geëerde Publiek aan.

GRONINGEN, 1 Mei 1854.

H. v. D. LAAN.

De ondergeteekende boveugenoemd **LOGEMENT** van zijn' Oom H. v. D. LAAN hebbende overgenomen, kan niet ontbreken om zich in de gunst van het geëerde Publiek aan te bevelen, daar hij door eene nette en billijke behandeling trachten zal zich dat vertrouwen waardig te maken, hetwelk zijn Voorganger reeds verscheidene jaren heeft mogen ondervinden.

GRONINGEN, 1 Mei 1854.

G. H. UITHOF.

Het **KANTOOR** van den ondergeteekende is van af **HEDEN** gevestigd ten Huize van den Apotheker J. H. KUILENBERG, aan de Groote Markt, tegenover de Waag, letter A no. 8.

GRONINGEN, 1 Mei 1854.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris.*

Verhuisd

van de O. Ebbingestraat naar de **VISSCHERSTRAAT:**

L. BIEVRIE, *Schoen- en Laarzenmaker.*

*** **A. J. ROOS** is VERHUISD van de Zwanenstraat naar de Oostzijde van de **NIEUWE BOTERINGESTRAAT**, naast het Militaire Kleedingmagazijn. Bij haar kunnen nog eenige **MEISJES** geplaatst worden, om alle soorten van **DAMES KLEEDINGSTUKKEN** te leeren maken.

A. de Cornillon

is **verhuisd** van de Heerestraat naar de **GROOTE MARKT**, lett. E, no. 12.

DE BOEKBINDERIJ VAN
R. Hartman

is **verplaatst** van de Oude Ebbingestraat naar de **OUDE KIJK-IN-'T JATSTRAAT**, op den hoek van de **Zwanenstraat**, boven Mej. de Wed. SUIJCK.

Verhuisd

naar **SCHOOLHOLM**, letter G, no. 16, **J. HAFTENKAMP**, welke zich minzaam aanbeveelt tot het **WAARNEMEN** van verschillende **COMMISSIËN**, als: HET INNEN VAN GELDEN, HET BEZORGEN VAN GELD OP HYPOTHEEK, HUUR EN VERHUUR VAN HUIZEN en WONINGEN EN HET WAARNEMEN VAN COMMISSIËN BIJ PUBLIEKE VERKOOPINGEN, ENZ.; alsmede TOT HET INVULLEN DER BESCHRIJVINGS-BILJETTEN EN DECLARATOIREN VOOR DE DIRECTE BELASTING; voor welk een en ander hij dagelijks te spreken of te ontbieden is.

Bij denzelven is te bevragen, om ***UIT DE HAND TE KOOPEN***, eene goed werkende **HOLLANDSCHE BOEKDRUKPERS.**

De ondergeteekende berigt dat hij VERHUISD is van de Boteringestraat naar het **NIEUWE KERKHOF**, op den hoek van de Boteringestraat, en aldaar blijft continuëren in het VERHUREN van

RIJTUIGEN, VIGELANTES, ENZ.

Onder belofte eener prompte bediening, blijft hij zich vriendelijk aanbevelen.

J. ZUIDEMA, *Stalhouder.*

GOEDKOOP EN VASTE PRIJZEN.

Alle soorten van nieuwe **HANDSCHOENEN**, waarmede zich vriendelijk rekommandeert

J. C. KOLBE, *Handschoenenfabrikant*, Heerestraat, H 326.

MAGAZIJN VAN SPIEGELS,

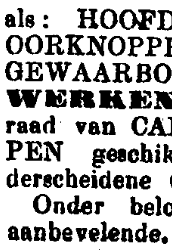
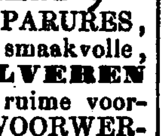

GALANTERIEN, GLAS en PORSELEIN, BLIKKOPER- en IJZERWERK; voorts een groot assortement fraaije en naar den laatsten smaak vervaardigde **MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, in de Gelkingestraat, te *Groningen*; verkoopt alles tot Fabrijksprijzen. De ondergeteekende verzoekt vriendelijk gunst en rekommandatie, en zal trachten, zich dezelve van een ieder waardig te maken.

J. F. DE VRIES.

NB. Ook **ruilt** men **OUD** tegen **NIEUW.**

T. Scheltens,

in de **Steentilstraat**, berigt bij deze dat zijn WINKEL thans buitengewoon ruim is gesorteerd in sierlijke

JUWEELEN,

als: HOOFDNAALDEN, VEERSPELDEN, PARURES, OORKNOPPEN en BROCHES, ENZ.; verder smaakvolle, GEWAARBORGDE **GOUDEN en ZILVEREN WERKEN**, waaronder ook inzonderheid ruime voorraad van CANTIELJE, alsmede verschillende VOORWERPEN geschikt voor **Harddraverijen**, benevens onderscheidene **GOUDEN HORLOGIËN.**

Onder belofte van accurate behandeling, zich minzaam aanbevelende.

G. Copinga,

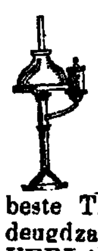

aan de Groote Markt, heeft op nieuw ontvangen: een aanzienlijk assortement **GALANTERIEN**, waaronder zich bevinden **ARTIKELEN** voor HUISHOUDELIJK GEBRUIK, als: PORSELEIN, GLASWERK, MAHONIEHOUTWERK, beste TAFELMESSEN, fraaije VAZEN, goede LAMPEN, deugdzame PENDULES, glansrijk KRISTAL en modern VERLAK, benevens vele zaken van **Kunst** en **Smaak** in **GOUD, ZILVER, SCHILDPAD, PARELMOER, ENZ.**, waarmede bovengenoemde zich vriendelijk aanbeveelt.

RUIM VOORZIEN

van wat tot deszelfs **AFFAIRE** betrekking heeft, blijft ondergeteekende zich verder minzaam in de gunst zijner **Stad- en Landgenooten** aanbevelen.

D. WICHERS HASELHOFF, *Zadelmaker en Bekleeder, in de Oude Ebbingestraat te Groningen.*

Leest met Attentie!

VERHUISD van de KIJK-IN-'t JATSTRAAT naar de **ZWANENSTRAAT**, tegenover den Put:

JOGAAN T. LEVIE,

die aldaar de Affaire is begonnen in **GAREN** en **BANDEN, ENZ.**, welke Artikelen hij uit de eerste Fabrijken ontvangen heeft en tot de zuinigste prijzen overdoet. Verzoekt gunst en rekommandatie van Stad- en Landgenooten.

Bij **DENZELFDE** is getrokken in de **99ste** STAATS-LOTERIJ, 2de Klasse, op een Heel Huurlot, No. **5667**, de Prijs van **DUIZEND GULDEN.**

B. POLAK,

Stoeldraaijerstraat, ***eerste Winkel*** van af de ***Vischmarkt***, heeft ontvangen: **zeer fraaije** HALF ZIJDEN en GERUITE WOLLEN **ZOMERSTOFFEN**, elegant gewerkte en briljante ZWARTE ZIJDEN **OMSLAGDOEKEN**, beste ZWARTE ZIJDEN voor **MANTILLES**, waarvan de moderne **Patronen** daarbij verkrijgbaar zijn, — verder meer andere **GOEDEREN**, als: ORLEANS, LUSTRES, PARAMATTES, rekommandeert zich ten vriendelijkste in eens gunst.

HANDSCHOENENMAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit ***Tyrol***, wonende te ***Amsterdam***, is weder als naar gewoonte in een **KRAAM** op de **KERMIS** uitgepakt met alle soorten echte **GEMSLEDEREN-, GAREN-, ZIJDEN-, PRIVAT-** en andere beste **GLACÉ HANDSCHOENEN ENZ.** Alles tot de **minste prijzen.**

Antoni de Vries,

van ***Groningen***, berigt zijne geëerde Begunstigers dat hij alhier is aangekomen met zijne van ouds en overbekende **WAFELKRAAM**, geplaatst **No. 2** bij de Beurs. Hij zal zich gedurende deze Kermis beijveren, om alles aan te wenden, wat dienen kan om zich de gunst en rekommandatie waardig te maken; belovende eene zindelijke bediening. De **WAFELEN** zijn 60, 45, 30 Cent het Dozijn.

A. J. Poortman,

staande de derde **WAFELKRAAM**, bij de *Korenbeurs* alhier, beveelt zich vriendelijk aan in het BAKKEN van

BESTE WAFELEN;

verzoekt vriendelijk gunst en rekommandatie.

Konijnenteelt.

Bij den OPZIGTER der INRIGTING voor de KONIJNENTEELT te *Tiel*, zijn steeds op de *eerste aanvrage* uitmuntende **VLAAMSCHE KONIJNEN** te bekomen.

Adres met *franko* Brieven aan gemelden Opzigter P. DE LEEUW, te *Tiel*.

GELD TE BEKOMEN,

op **solide hypotheken.** Adres, franko letter A—Z, aan het BUREAU dezer COURANT.

IEMAND van zuivere zeden en die bewijzen van bekwaamheden kan produceren, zag zich gaarne op een **HANDELSKANTOOR** geplaatst. Adres onder letter Q. P. aan het BUREAU dezer COURANT.

EEN STEENDRUKKER

kan dadelijk WERK bekomen bij C. KÜHN, in de Kijk-in-'t Jatstraat, tegenover de Kerk.

De vermaarde Fransche Geneesheer Baron DUPUYTREN heeft zich bijzonder met de studie der haarziekten bezig gehouden, om den nadeeligen invloed te keeren, dien een kale schedel op de gezondheid heeft. Wij hebben aan hem de Pomade te danken, die de natuur helpt waar zij door zwakte of tragen bloedsomloop verhindert wordt het verlorene Haar te reproduceren. Het werkt krachtig, en menigeen heeft daaraan een rijk, golvend hoofdhaar te danken die het al jaren lang verloren had.

De Heer MALLARD, Apotheker in Parijs, is de tegenwoordige bezitter van de **POMADE DUPUYTREN** en heeft aan het Verkoophuis den verkoop in de Nederlanden opgedragen. De prijzen zijn 75 c., *f* 1.25 en *f* 2. Ieder potje heeft het zegel *Mallard* met het opschrift *Verkoophuis.*

Deze kostbare Pomade is ook bijzonder aan te bevelen als het Haar begint uit te vallen of te grijzen; door den bijzonder gunstigen invloed, dien ze op de huid uitoefent, is zij een krachtig tegenwerkend middel.

De Heer MALLARD is ook in het bezit van een **HAARWATER**, dat bijzonder geschikt is, met de Pomade DUPUYTREN aangewend te worden. Het zuivert het Hoofd van Uitslag, Roos, enz., reinigt Huid en Haar zonder loog of spiritus en maakt ze vatbaar voor het opnemen van nieuwe krachtgevende Middelen; — het is het **HAARWATER** van DR. BREMSER; het Fleschje daarvan kost *f* 1.25. Wij durven deze middelen met gerustheid aanbevelen en wie er zich, alvorens het te koopen, nader mede bekend maken wil, kan een klein Berigt in de Dépôts gratis laten halen.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Groningen* bij C. RIKKERS; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Stads-Kanaal* bij H. KREKEL; te *Veendam* bij S. SAVENYË; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 9den Mei 1854, *no.* 37.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Nadat de admiraal *Napier* des avonds van den 24sten l.l. te Stokholm aangekomen was en den volgenden morgen te half twaalf bij den Koning ter audiëntie was toegelaten, werd hij in de vertrekken der Koningin aan de aldaar verzamelde koninklijke familie voorgesteld, gebruikte het déjeuner met Hunne Majesteiten en keerde daarop naar zijn admiraalschip terug. — De bezoeken der Stokholmers aan de Engelsche vloot, welke in de haven van Elfsnabben ligt, zijn dagelijks zeer talrijk. Zelfs van Upsal zijn tweehonderd studenten aangekomen, om die vloot te zien.

In Zweden wordt door de bevolking groote strijdlust jegens Rusland aan den dag gelegd. Men zou daar gaarne van de Europesche verwikkelingen gebruik willen maken tot herkrijging van Finland; doch de Czaar is daarop allezins bedacht en trekt groote troepen-massa's in Finland bijeen. Men begroot het aantal Russische militairen, welke thans den Finschen zeeboezem bezetten, reeds op 50,000 man.

— Door het Zweedsche gezantschap te Berlijn waren 8000 stuks helmen naar Stettin gezonden, om naar Stokholm te worden ingescheept. Van hoogerhand is echter de afzending dier helmen verboden.

— Den 26sten laatstleden hebben 210 schepen zich bij den Sondtol te Elseneur aangegeven, zijnde dit het grootste getal koopvaardijschepen, ooit aldaar op éénen dag in de maand April uit de Oostzee aangekomen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 5 Mei.

De regering heeft op het budget der marine, een supplementair krediet van 5½ millioen aangevraagd.

— Verscheidene der prijsgemaakte Russische schepen zullen, [illegible] kunnen uitzeilen, als niet vallende onder de termen van prijsmaking.

— De *Morning Herald* wil weten, dat een als kaper uitgerust Amerikaansch schip, *Grapeshot* genoemd, op de hoogte van Landsend een Fransch koopvaardijschip heeft bemagtigd. Dit kaperschip was den 23sten Maart voor den schijn naar St. Thomas uitgeklaard, maar moet met krijgsamunitie naar Finland zijn bestemd en, indien het niet tot daartoe kan doordringen, naar de Middellandsche zee stevenen.

— Het staken van het werk te Preston door de arbeidslieden, is eindelijk afgeloopen, nadat dit 35 weken geduurd heeft. Men moet dit alleen toeschrijven aan het onvoldoende der hulpmiddelen der coalitie. In plaats van £ 2000, welke toelage het gemiddelde cijfer was in de eerste weken, ontving men in den laatsten tijd niet meer dan £ 3 à 400. Men berekent dan ook het verlies, hetwelk zij zich hebben berokkend sedert de staking der werkzaamheden op ca. 2 millioen gulden. De leden van het arbeiderscommitté hebben in eene circulaire verklaard, dat de ongelegenheden, ontstaan uit de verwikkelingen der Oostersche kwestie en de duurte der levensmiddelen, de eenige oorzaken van de ongelegenheden van het committé zijn, hoewel in verschillende fabrijksdistrikten, door de werking van hetzelve, eene verhooging van loon heeft plaats gehad. Ondertusschen zal het geroep: 10 *pCt. verhooging!* op nieuw aangeheven worden, zoodra de tijd daartoe weer gunstig is.

— Men heeft hier berigt ontvangen, dat een aantal geldkisten, inhoudende nagenoeg 2,000,000 dollars in specie, ten gevolge van het omslaan der booten, in de Chagres rivier zijn gezonken. Men hoopt de specie terug te zullen bekomen, dewijl boeijen op de plaats des ongevals zijn gelegd.

— Naar men nader verneemt, hebben, ten gevolge van de botsing der schepen *Hesper* en *Favorite*, in den nacht van j.l. Vrijdag in het Kanaal, niet minder dan 200 landverhuizers het leven verloren.

— In den loop van het jaar 1853 zijn te New-York aangekomen 384,945 landverhuizers, waarvan het betaalde hoofdgeld 563,871 doll. 88 c. heeft bedragen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Mei.

De *Moniteur* behelst een keizerlijk decreet, waarbij 80,000 man van de 140,000 militiens, die de ligting van 1853 vormen, onder de wapens worden geroepen. Het tijdstip van hun vertrek zal door den minister van oorlog bepaald worden.

— Het wetgevend ligchaam heeft eergisteren met eenparige stemmen het wetsontwerp tot afschaffing van den burgerlijken dood, aangenomen en een begin gemaakt met het onderzoek van de wet over den dwangarbeid, 't welk den volgenden dag ook is aangenomen.

— De keizerlijke garde is hersteld. Zij zal gekommandeerd worden door den generaal *Regnault de St. Jean d'Angély* en bestaan uit: twee regementen infanterie, twee regementen kavallerie, een regement gendarmes, een regement artillerie en eene kompagnie van het wapen der genie. Een korps van 100 ruiters heeft den bijzonderen last om voor de veiligheid van den persoon des Keizers te waken.

— Er is sprake van eene nieuwe Fransche leening.

— Even als in Rusland, wordt ook hier te lande aan den thans in de Levant uitgebroken oorlog een godsdienstig karakter toegekend. De meeste hier uitkomende dagbladen deelen den inhoud mede van een aantal mandamenten, waarbij de Fransche prelaten het houden van openbare gebeden voorschrijven tot het afsmeeken van den zegen des Hemels over de Fransche wapenen in het Oosten. In bijna al deze mandamenten wordt de oorlog voorgedragen als een krachtdadig middel tot verheffing van het Katholicismus, 't welk door Rusland zou worden bedreigd, en wordt Keizer *Napoleon* hooge lof toegezwaaid over de wijze, waarop bij de regten der Katholijke Christenheid wil waarborgen, en over den godsdienstzin, waarvan hij een zoo overtuigend blijk heeft gegeven, door de Fransche vloot in de Zwarte zee te begiftigen met het afbeeldsel der H. Maagd, waardoor hij dat eskader onder de onmiddellijke hoede heeft gesteld der beschermheilige van Frankrijk. In het mandament van den aartsbisschop van Sens leest men, onder anderen, het navolgende: „Smeeken wij den Hemel, dat hij zijnen geest van wijsheid en moed schenke aan de legerhoofden, die het vertrouwen van den Keizer genieten, en zijn belast met de handhaving der belangen van Frankrijk en van geheel Europa; — dat onze krijgsbenden de overwinning mogen behalen; — dat Frankrijk moge worden verheerlijkt, de vijanden der H. Kerk worden vernederd, en dat het Katholijke geloof worde verheven; — welk geloof, overeenkomstig de duidelijke bedoelingen der aanbiddelijke Voorzienigheid, een zoo groot voordeel zal trekken uit de thans ondernomene expeditie."

In eene aanschrijving, die de voorzitter van het bestuur der Fransche kerkgemeenten van de Augsburgsche geloofsbelijdenis aan de geestelijken dier gemeenten gerigt heeft, komt het volgende voor: „Het zou vermetel zijn, zoo wij de plannen der Voorzienigheid wilden doorgronden; maar wanneer in den innerlijken aard zelven der feiten treffende wenken gelegen zijn, mogen wij daarvoor het oog niet sluiten. In de vereeniging van het Katholijke Frankrijk en het Protestantsche Engeland tegen eene uitsluitende en onverdraagzame mogendheid, zien wij gaarne het zinnebeeld en het onderpand van een' wederzijdschen bijstand, van eene verhevene en verlichte verdraagzaamheid, die voortaan in het wetboek van alle beschaafde volken gegrift zal blijven."

— In *la Patrie* leest men: „Men verzekert dat de werkzaamheden van de telegrafische lijn onder de Middellandsche zee met grooten ijver worden voortgezet, en dat tegen het midden van den aanstaanden zomer de elektrische telegraaf tusschen Parijs en Konstantinopel in werking zal worden gebragt.

— De cholera, welke sedert eenige dagen te Parijs was verschenen, neemt gelukkig weder af en men heeft alle redenen om te gelooven, dat het schoone jaargetijde de vreeselijke ziekte geheel zal doen verdwijnen.

— Er heeft zich binnen deze hoofdstad eene maatschappij gevormd met een kapitaal van 16 millioen francs, alleen met het doel om kerkornamenten op krediet te kunnen verkoopen.

— Te Toulon is een korps infanterie voor Griekenland ingescheept, ten einde er de Fransche onderdanen te beschermen.

— Er zijn zeer gunstige berigten ontvangen nopens den oogst in Algerie. Overal staan daar de granen uitmuntend en men rekent op het dubbele van den oogst van het vorige jaar.

Van den 7den. De *Moniteur* zegt, dat er twee Fransche legerkampen zullen worden opgerigt, het eene bij St. Omer van 100,090 man en het andere bij Marseille van 50,000 man. Ook Engeland trekt troepen bijeen, alsmede eene vloot, om eene toereikende krijgsmagt naar de Oost- en Zwarte zeeën over te brengen.

— De heer *v. Lazareff*, een Russisch onderdaan, aan wien het verblijf te Parijs was vergund, is gevangen genomen, naar het schijnt wegens het uiten van eenige onvoorzigtige woorden.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Mei.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft in hare zitting van den 3den dezer eene petitie ontvangen van wege alle of meest alle Belgische genootschappen voor de beoefening der Vlaamsche taal. Daarin wordt gevraagd dat in de Vlaamsche provinciën de provinciale en gemeentelijke aangelegenheden in het Vlaamsch worden behandeld; dat deze taal er ook bij de regtbanken gebezigd worde, wanneer zij door de partijen of door de beschuldigden verstaan wordt; dat er eene Vlaamsche akademie worde opgerigt of eene Vlaamsche afdeeling der Brusselsche hoogeschool; en eindelijk dat de Vlaamsche taal aan de Gentsche hoogeschool dezelfde voordeelen geniete als de Fransche, en dat zij in de staatsscholen voor middelbaar onderwijs grondig worde onderwezen.

De Kamer heeft besloten deze petitie spoedig en in allen gevalle nog vóór hare aanstaande scheiding in behandeling te nemen.

De pogingen om het verdringen der Vlaamsche taal door het Fransch voor te komen, worden van de zijde der kerkelijk-gezinde partij ondersteund, meer dan door de liberalen.

— Dezer dagen zijn alhier eenige huiszoekingen gedaan tot inbeslagneming van een vlugschrift getiteld: *le Pilori*, waarin de Keizer der Franschen en zijne regering in het hatelijkste daglicht worden gesteld.

— De Brusselsche *Indépendance* berigt dat het kamp van Beverloo eerlang zal betrokken worden door batalons infanterie, 16 eskadrons kavallerie en 6 batterijen artillerie, dat is eene grootere krijgsmagt dan in vele jaren in het kamp vereenigd is geweest.

— De met roem bekende Noord-Nederlandsche schilder *van Hove*, is den 2den te Antwerpen aangekomen, om zich aldaar met der woon te vestigen. Ook *Moerenhout* komt uit den Haag naar Antwerpen terug.

— Men meldt, dat het koolzaad ten gevolge van de laatste vorst veel geleden heeft.

— Met betrekking tot den Belgisch-Hollandschen spoorweg wordt berigt, dat er voorloopig slechts twee treinen zijn, die in verbindtenis zullen zijn met het Belgische spoorwegnet. De overtogt van Antwerpen naar Rozendaal zal in drie kwartieruurs worden volbragt, en is de weg geheel voltooid tot de Roodevaart, dan zal men, met inbegrip van het stoomtraject, in drie en een half uur van Antwerpen naar Rotterdam kunnen reizen. De spoorwegmaatschappij laat vier stoombooten bouwen, voor het vervoer van reizigers en goederen van de Roodevaart naar Rotterdam.

Van den 6den. De kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren het wets-ontwerp tot aanhechting van de voorsteden aan onze hoofdstad, verworpen. Van de aanwezige leden hebben 67 tegen en 26 voor gestemd.

— Men heeft opgemerkt, dat, sedert de oorlogsverklaring van Frankrijk en Engeland aan Rusland, de Russische diplomaten, die te Brussel hun verblijf houden, niet meer aan het hof van Koning *Leopold* genoodigd zijn geworden.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Vrijdag den 5den Mei.

In de zitting van heden is besloten om aan mevrouw de douairière van den vice-admiraal *Rijk*, tevens lid der Kamer, namens welke aan de vergadering kennis was gegeven van het plotseling overlijden van haren echtgenoot, door een brief van rouwbeklag van de deelneming der Kamer in dit sterfgeval te doen blijken.

Daarop is in behandeling genomen het wets-ontwerp houdende verandering in het bestraffen van misdrijven door het krijgsvolk te water gepleegd.

Ten gevolge van de bedenkingen door onderscheidene leden gemaakt op den inhoud van artikel 4, stelde de heer *Sloet tot Oldhuis* als motie van orde voor om de beraadslagingen te staken, en die te hervatten op Maandag aanstaande, ten einde de regering in staat te stellen deze zaak nader te overwegen, met welk voorstel de Kamer zich vereenigd heeft.

— De commissie [illegible] waren de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid uit het distrikt Eindhoven, den heer *J. F. van der Heijde*, heeft bij monde van den heer *Wintgens* daaromtrent verslag uitgebragt, en voorgesteld om dien heer toe te laten, zoodra hij de bij de Grondwet gevorderde eeden zal hebben afgelegd, welk voorstel door de vergadering is goedgekeurd.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp houdende veranderingen in de bestraffing van misdrijven heeft daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De Kamer heeft beslist dat de dag nader zal bepaald worden waarop de beraadslagingen over dit wetsontwerp zullen plaats hebben.

Zitting van Zaturdag den 6den Mei.

Aan de orde is de beraadslaging over het vraagstuk betrekkelijk de oprigting van bijzondere scholen der eerste klasse.

De heer *Elout van Soeterwoude* wenscht in de eerste plaats eene poging te doen, om de kwestie van vertrouwen af te scheiden van het regtskundige en staatkundige oogpunt. Het geldt hier stelsel tegenover stelsel, meening tegenover meening; een stelsel, dat sedert 1838 met warmte door zijne vrienden was verdedigd. De wet van 1806 is gewis niet billijk, maar laat in de meest stellige bewoordingen bijzondere scholen van de 1ste klasse toe; en het is de uitvoering van die wet, welke verlangd wordt. Spr. treedt alsnu in eene breedvoerige ontwikkeling, ten betooge van al hetgeen zijne vrienden hebben gedaan en beproefd, om dergelijke toepassing der wet van 1806 te erlangen. De circulaire van den vorigen minister van binnenlandsche zaken was eene wijze regeringsdaad, die goede vruchten had gedragen, en wanneer nu de tegenwoordige minister zich daarentegen door de bestaande wetten gebonden acht, dan mag hij aan de ingezetenen niet onthouden de vrijheid, bij de grondwet gewaarborgd; maar is verpligt ten spoedigste eene partiële wijziging van de wet op het onderwijs in te dienen. Zoodanige partiële wijziging zou niets praejudiceren voor de aanstaande algemeene wetgeving op het onderwijs.

De heer *Thorbecke* zegt een vriend te zijn van vrijheid, van een krachtig gouvernement, dat de waarborg is voor het beheer en de handelingen van ondergeschikte besturen, en hij is, in dien zin, voorstander van centralisatie. Met voldoening ziet hij dan ook, dat nu verlangd wordt centralisatie door hen die daarvan een verwijt hadden gemaakt aan het vorig gouvernement. Hij vraagt hierop, wat de bestaande wet van 1806 veroorlooft, welke magt de Koning uit die wet heeft, tot verzekering van de magt des gouvernements? Volgens den traditionnelen uitleg, dien hij eenzijdig noemt en gedeeld wordt door den tegenwoordigen minister van binnenl. zaken, is de bevoegdheid van het gouvernement uiterst gering, zoo niet geheel nietig. Volgens spr. is die uitlegging onjuist, het toezigt in art. 1 van genoemde wet aan het gouvernement opgedragen, sluit ook handelen in, en daarom was het wel degelijk bevoegd, om, bij miskenning der pligten door lagere besturen, tusschen beide te komen. De wet van 1806 geeft zelfs de bevoegdheid aan het algemeen gouvernement, om zijne tusschenkomst te regelen en te organiseren, ten betooge waarvan spr. zich beroept op art. 51 der wet. Uit een en ander blijkt, waarom spr. gemeend heeft en nog meent, dat de Koning *kan*, dat de Koning *moet* toezien en tusschen beide komen, daar, waar de zorg voor de bevordering van het lager onderwijs bij de gemeentebesturen te kort schiet.

De heer *van der Brugghen* is het geheel eens met den vorigen spr. en betoogt nog, dat de nieuwe grondwet van 1848 volstrekt geene verandering heeft kunnen brengen in de toepassing van de wet van 1806.

De heer *Sleeswijk Vening* verklaart zich met den minister juist vóór elken traditionnelen uitleg, omdat, hoe nader men bij de makers van de wet stond, men ook meer zekerheid had, dat de wet beter uitgelegd werd.

De heer *van Goltstein* acht het onmogelijk, dat men de vrijzinnige bepalingen van de grondwet van 1848 wil toepassen op die van de wet van 1806, omdat beide wetten van tegenovergestelde beginselen uitgaan. — Overigens pleit de letter der wet van 1806 voor de meening, die de minister van binnenl. zaken heeft omhelsd.

De heer *de Kempenaer* doorloopt de wet van 1806 en komt tot hetzelfde resultaat als de beide vorige sprekers.

De *minister van binnenl. zaken* beschouwt de geheele kwestie als een juridiek vraagstuk, en zal alleen van dit standpunt de zaak behandelen. De oprigting van bijzondere scholen der eerste klasse acht hij niet te zijn van algemeen belang; een besluit, waarbij zoodanige oprigting belet wordt, kan derhalve noch geschorst noch vernietigd worden op grond, dat het strijdig zou zijn met het algemeen belang. De uitvoerende magt in den staat was bovendien aan regelen gebonden, en niet bevoegd, om te treden in de attributen van andere gestelde magten, hetgeen geschieden zou bijaldien de Koning besliste omtrent het vraagstuk van de oprigting van bijzondere scholen der eerste klasse. Ten aanzien van de interpretatie der wet van 1806 refereert de minister zich aan hetgeen de vorige spr. had aangevoerd en blijft hij ten slotte bij zijne meening persisteren. Hij zal *geene* partiële wet indienen tot wijziging van de wet op het onderwijs; omdat de grondwet wil eene geheele herziening, en de nieuwe wet op het lager en middelbaar onderwijs zoo ver is gevorderd, dat zij binnen weinige dagen aan het oordeel van den raad van state zal worden onderworpen.

De heer *Groen van Prinsterer* beaamt de rede van den heer *Thorbecke* wat de bevoegdheid der Hooge Regering in deze zaak betreft, maar meent toch, dat de vorige minister van binnenl. zaken daarvan niet zoo overtuigd scheen, als hij nu blijkt te zijn; want dat de circulaire van 1849 in de meest twijfelachtige bewoordingen was gesteld geworden. Spr. dringt verder aan op eene partiële wet, welke hij niet, met den minister ongeoorloofd of onnoodig acht. Hij besluit, met de volgende motie van orde voor te stellen: »De kamer van oordeel, dat, indien na weigering van »autorisatie voor bijzondere scholen, de eindbeslissing van den Ko»ning niet kan worden gevraagd, onverwijlde wettelijke voorziening »in deze leemte der bestaande verordeningen vereischt wordt, gaat »over tot de orde van den dag."

De heer *Sloet tot Olthuis* meent, dat de kwestie tot dusver niet is beschouwd van de practische zijde; namelijk, welke invloed de oprigting van scholen der eerste klasse reeds heeft gehad op de gewone scholen en op het lot der onderwijzers? Plotseling zien de gewone scholen zich blootgesteld aan eene gevaarlijke mededinging, die zij op den duur niet kunnen volhouden, spr. acht het dus allezins billijk, dat de bijzondere scholen der 2de klasse zouden hervormd worden in openbare scholen.

De heer *van Hoëvell* meent, dat alleen partijdige uitvoering en eenzijdige interpretatie de vrijheid van onderwijs bij de wet van 1806 heeft doen belemmeren; daarom kan hij zich moeijelijk vereenigen met de motie van den heer *Groen*; eene nieuwe, partiële wet is niet noodig. Hij stelt daarom de navolgende motie van orde voor: »de »kamer van oordeel, dat volgens de wet van 1806, de Koning het »regt heeft, om, in hooger beroep, te beslissen over de besluiten »der gemeentebesturen en gedep. staten, omtrent het oprigten van »bijzondere scholen, gaat over tot de orde van den dag." Spr. hoopt, dat zelfs de heer *Groen* zijne motie zal ondersteunen; want sedert jaren is toch de heer *Groen* overtuigd, dat op die wijze alleen de wet van 1806 behoort te worden geinterpreteerd.

De heer *van Goltstein* stelt de volgende motie voor: „De verga»dering genoegen nemende met de van regeringswege gevraagde »inlichtingen, gaat over tot de orde van den dag."

Nadat over deze moties nog door onderscheidene leden en ook door den minister van binn. zaken het woord is gevoerd, wordt met 29 tegen 20 stemmen besloten, de discussiën te sluiten.

De motie van den heer *Groen* wordt hierop met 38 tegen 11 stemmen *verworpen.* (*Voor* de heeren: *van Reede*, *v. Foreest*, *v. d. Brughen*, *Elout*, *van Lijnden*, *Mackay*, *Groen*, *Gevers*, *v. Rappard*, *Frank* en *Hoffman.*)

De motie van den heer *van Hoëvell* wordt met 27 tegen 22 stemmen *verworpen.* (*Voor* de heeren: *ten Cate*, *Beens*, *van Foreest*, *v. d. Veen*, *Hugenholtz*, *v. d. Brugghen*, *Elout*, *van Bosse*, *v. Lijnden*, *de Man*, *v. Hoëvell*, *Luyben*, *Mackay*, *Groen*, *Bots*, *Thorbecke*, *Dommer*, *Meeussen*, *v. Nispen*, *Jespers*, *v. Eck* en *v. Rheede.*)

De motie van den heer *van Goltstein* wordt mede met 26 tegen 23 stemmen *verworpen.* (*Voor* de heeren *Storm*, *Sander*, *v. Goltstein*. *v. d. Poel*, *de Kempenaer*, *Wintgens*, *v. Heiden*, *v. Amerongen*, *Hoekwater*, *Boeije*, *de Braauw*, *Engelen*, *Stolte*, *Slicher*, *Gevers*, *v. Rappard*, *v. Franck*, *Baud*, *Dirks*, *v. Deinse* en *de Voorzitter.*)

Daarna is de vergadering gescheiden.

De regering heeft hare memorie van beantwoording ingezonden op het rapport der Commissie van rapporteurs betreffende het wetsontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851. De regering zal trachten de regeling der wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen tot een einde te brengen, onafhankelijk van de nieuwe regeling van hetzelfde onderwerp hier te lande. — Dat in 1854 eerst wordt beraadslaagd over dit batig slot, heeft ten oorzaak, dat het ontwerp van wet deswege, reeds voor een jaar ingediend, door buitengewone omstandigheden is blijven liggen; de regering deelt overigens in het gevoelen, in het rapport uitgedrukt, dat eene spoediger afdoening in het vervolg noodig zijn zal. Ten aanzien van de ter sprake gebragte kolonisatie in Suriname, kan worden medegedeeld, dat aldaar eene commissie bepaaldelijk voor de Duitsche landverhuizing, zich gedurende een groot gedeelte des afgeloopen jaars, onledig heeft gehouden met het onderzoek naar de geschiktheid van den Surinaamschen bodem. Hoewel men vertrouwen mag, dat de bemoeijingen dier commissie met eenen goeden uitslag zullen worden bekroond, is de regering vooralsnog ten aanzien dezer aangelegenheid niet tot bepaalde uitkomsten kunnen geraken. Behalve de evenvermelde, is nog eene commissie voor Zwitsersche kolonisatie werkzaam geweest tot onderzoek van de landstreek aan de rivieren Coppename en Coesoenine gelegen, en is daaromtrent reeds een gunstig rapport aan den gouverneur van Suriname ingediend. Ook kan nog worden vermeld dat in het afgeloopen jaar onder de leiding van een nijver ingezeten van Suriname, aan de boorden van de rivier de Marowijne eene nederzetting van Duitschers is gevestigd, waaromtrent reeds zeer gunstige berigten bij de regering zijn ontvangen, en waarvan het bekend is, dat zij weldra eene aanzienlijke uitbreiding zal erlangen.

— De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *van Heiden*, *v. Goltstein*, *ten Cate*. *Slicher* en *Groen*, voor het wetsontwerp tot regeling van het armbestuur, heeft, na kennis te hebben genomen van de memorie van beantwoording der aan de regering kenbaar gemaakte bedenkingen en aanmerkingen, geenerlei aanleiding tot een nader onderzoek in de afdeelingen gevonden, en gemeend, zich van een eigen oordeel omtrent de punten, in de gewisselde stukken behandeld, te kunnen onthouden.

'sGRAVENHAGE, 6 Mei.

Naar men verneemt, worden er bevorderingen bij het wapen der kavallerie te gemoet gezien.

— Z. M. heeft bij besluit van den 21sten der vorige maand, no. 63, thans officiëel aan de korpsen medegedeeld, bevolen, dat bij alle kompagniën van het regement grenadiers en jagers en de acht regementen infanterie het getal sergeanten in plaats van *vier* op *zes* zal worden gebragt; dat der korporaals in plaats van *zes* op *acht;* dus tien sergeanten en tien korporaals per bataljon meer, en die formatie te rekenen van en met den 1sten dezer in werking zal komen.

Z. Exc. de minister van oorlog heeft daarbij gevoegd, dat aanvankelijk slechts *de helft* der onder-officieren en korporaals, daarvoor benoodigd, zullen worden aangesteld, omdat het des ministers uitdrukkelijke wil is, geene sujetten aan te stellen dan zij, die in alle deelen de vereischten bezitten, om met goed gevolg de functiën van sergeant en korporaal waar te nemen.

— Men verneemt dat de zamenkomst tot de nieuwe bijbelvertaling, onlangs te 's Hage gehouden, hare belangrijke werkzaamheden, onder voorzitting van den hoogl. *van Hengel*, in *acht* zittingen heeft ten einde gebragt.

De vertaling des N. Verbonds, waartoe besloten is, zal gegrond zijn op den gewonen Griekschen tekst, waarvan niet dan in volstrekt noodzakelijke gevallen zal worden afgeweken. Blijkbaar valsche lezingen zullen daaruit verwijderd worden; maar grootere en kleinere gedeelten, die ontwijfelbaar onecht of hoogst verdacht zijn, zullen als zoodanig èn in de vertaling slechts aangeduid èn in de aanteekening nader aangewezen worden. Ook de thans gebruikelijke verdeeling in hoofdstukken en verzen zal in den regel onveranderd behouden blijven.

De oude Statenvertaling zal voorts in zóó verre de leiddraad der nieuwe zijn, als de getrouwheid, juistheid, duidelijkheid of welluidendheid het niet verbieden. De zeven bijzondere regelen, in de *Proeve van grondslagen* enz. opgegeven, met betrekking tot het volgen van dien leiddraad, zijn, behoudens eenige wijzigingen in de volgorde of rangschikking, voldoende geacht.

De afwijkingen van den gewonen tekst, alsmede andere niet geheel verwerpelijke vertalingen zullen in de aanteekening vermeden worden. Nog andere aanteekeningen, die de vertaling zelve *als vertaling* volstrekt vereischt, zullen niet ontbreken; maar ten aanzien van verdere aanteekeningen, welke ter opheldering van woorden en zaken dienen, heeft de vergadering bij meerderheid het gevoelen geuit, dat zij moeten achterwege blijven.

Er zal, aan den rand der bladzijden, aanwijzing geschieden van gelijkluidende plaatsen.

De vertaling zal worden vóórafgegaan, zoo door eene algemeene inleiding, als door bijzondere inleidingen op de boeken des N. Verbonds, waarin echter geene bijzonderheden zullen opgenomen worden, dan die tot regt verstand en gebruik van die boeken voor de gemeente dienstig zijn. Ook zal aan elk hoofdstuk eene korte inhoudsopgave voorafgaan.

Voor den arbeid der vertaling zijn de genoemde schriften verdeeld in *vier* gedeelten, waarvan elk aan een *drietal* geleerden ter bewerking zal worden toevertrouwd. Zij zullen den arbeid zóó verdeelen, dat één hunner meer als *vertaler* en de beide anderen als *adviseurs* of *coadjutoren* werkzaam zijn en bekend staan. Die gedeelten zijn: 1) de drie eerste Evangeliën met Handel. der Apost.; 2) de Johanneïsche schriften; 3) de Paulinische brieven, alleen de zoogenoemde pastoraalbrieven uitgezonderd; 4) al de overige boeken.

Er zullen *vier* revisoren, die elk een' secundus hebben, benoemd worden. Dezen vormen met den vertaler, telkens van dat gedeelte, dat aan de revisie onderworpen wordt,

een collegie van *vijf* leden, die allen een concluderende stem hebben.

Ook voor de revisie der Nederlandsche taal en spelling is gezorgd.

De zittingen werden allen, ook bij verschil van gevoelen, door den meest broederlijken zin gekenmerkt en, na op den 20sten April met het gebed begonnen te zijn, op den 27sten met plegtige dankzegging aan God door den voorzitter gesloten. (*Kerk. Ct.*)

— Men verneemt dat de adressanten, die bij den kerkeraad der Nederd. Herv. gemeenten zijn opgekomen tegen het beroep van ds. *Zaalberg*, geen genoegen hebben genomen met de beslissing van het klassikaal bestuur van 's Gravenhage, en zich in hooger beroep zullen begeven bij het provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland.

— Men schrijft uit 's Hage aan *de Nederlander*: „Wij vernemen met verbazing dat, op den 29sten April, door het bestuur der registratie eene sommatie gerigt is aan een' leeraar der *Christelijke Afgescheidenen*, ter voldoening van kosten wegens vervolging om godsdienstige bijeenkomsten in 1835, waarvoor hij 180 dagen in de gevangenis doorgebragt heeft. „Vroeger onvermogen," wordt hem geschreven, „is geen reden van verschooning; uw boedel is er goed voor." — We twijfelen evenwel niet of door de regering zal, op het deswege, zoo we wel onderrigt zijn, reeds ingediende verzoek, vrijstelling worden verleend.

— Men leest in de *Kath. Nederl. Stemmen*: „De algemeene vergadering der bekende *Pius-Vereine* in Duitschland, in September j.l. te Weenen gehouden, heeft ook een adres aan het Nederlandsche episcopaat gerigt, ten einde daarin hare levendige deelneming uit te drukken in het lijden en strijden, dat Neêrlands Katholijken voor de regten der heilige kerk met zoo veel moed en volharding hebben doorgestaan.

„Het daarop ingekomen antwoord van den aartsbisschop, als metropolitaan der Nederlandsche kerkprovincie, gedagteekend uit Tilburg, den 3den Januarij 1854, wordt thans door de Duitsche bladen medegedeeld, waaraan wij het volgende ontleenen:

„De oprigting der kerkelijke hiërarchie in Nederland is eene zeer gewigtige gebeurtenis, waarvoor men de Goddelijke Voorzienigheid niet genoeg danken kan. Na meer dan twee eeuwen strijdens, heeft men nu een begin gemaakt met de godsdienstige aangelegenheden dezes lands, welke zoo geruimen tijd in verscheidene opzigten gekrenkt waren, op normalen grondslag te herstellen, hetgeen bij den zoo uitnemend geloovigen geest dezes volks de beste vruchten laat hopen."

Van den 7den. Op last van de regering is in deze week door den heer *van Brienen van Ramerus*, kapt. adjudant van den generalen staf, opname gedaan van het terrein in de omstreken van Reijen, en wel of dit oord de geschiktheid heeft om tot een militair kamp te worden ingerigt.

Daar er zestien jaren verloopen zijn sedert het laatste kamp aldaar is gelegerd, zou het terrein met veel moeite en kosten van struiken en houtgewas moeten worden ontdaan en vele gaten en greppels worden gedempt, terwijl op sommige punten door ontginning de grond tot bouwland is ingerigt. Op grond van die bezwaren, verneemt men, dat het rapport, daarover uitgebragt, aantoont, dat de omtrek van Reijen als ongeschikt tot kamperen is bevonden.

— Men verneemt, dat, ingevolge aanschrijving van den minister van oorlog, de miliciens der ligting van 1849, tegen den 15den Mei aanstaande zullen worden ontslagen.

AMSTERDAM, 6 Mei.

Bij besluiten van den 2den en 3den Mei j.l., heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw te benoemen de heeren jhr. mr. *J. de Bosch Kemper*, hoogleeraar in de regtsgeleerdheid en staatswetenschappen aan het athenaeum illustre te Amsterdam; en *A. E. Dudok van Heel*, te Amsterdam.

— Wij vernemen uit eene goede bron, dat het huis *Rothschild* met het Oostenrijksche gouvernement eene zilver leening heeft gecontracteerd, en dat voor een gedeelte derzelve aan de Amsterdamsche beurs, door inschrijving, gelegenheid zal worden gegeven om deel daaraan te nemen.

HAARLEM, 6 Mei.

Onder de zaken, die den 4den Mei, voor de arrondissements-regtbank te Haarlem hebben gediend, is ook die van jhr. *M. Salvador* en *S. Fongers*, beiden aangeklaagd 1) wegens het indienen van eene lasterlijke aanklagt tegen de heeren *Quarles van Ufford* en *Gerlings*, wethouder en secretaris van de genoemde gemeente, en 2) wegens laster, door middel van aankondigingen in openbare dagbladen, jegens diezelfde heeren begaan. Ter hunner verdediging hebben de beklaagden noodig geacht de oproeping van een vijfentwintigtal personen als getuigen, waaronder de heeren commissaris des Konings in deze provincie, de procureur-generaal, de advokaat-generaal en de griffier bij het provinciaal geregtshof van Noord-Holland, de griffier der Staten van N. Holland, mr. *G. de Vries*, *A.z.*, lid van de Ged. Staten, den burgemeester, twee wethouders en verscheidene leden van den gemeenteraad, enz.

Als verdedigers van de beklaagden zijn opgetreden de heeren mrs. *A. de Pinto* en *Haas*, advokaten te 's Gravenhage en te Amsterdam. In de geregtszaal, die door een groot aantal toehoorders bezet was, zijn opgemerkt twee snelschrijvers, aan welke eene bijzondere zitplaats was aangewezen.

Het openbaar ministerie werd in deze zaak door den officier van justitie mr. *A. van Bommel* waargenomen.

In de zitting van gisteren is het getuigenverhoor voortgezet en ten einde gebragt, en zijn de beklaagden ondervraagd. Heden heeft de officier van justitie tegen jhr. *M. Salvador* gerequireerd gevangenisstraf voor den tijd van een jaar, tien jaren ontzegging van burgerschapsregten en in eene boete van *f* 1500. En tegen *S. Fongers* dezelfde straf, met eene geldboete van *f* 1000, wordende de laatstgenoemde beklaagde door den officier aan de welwillendheid der regters aanbevolen.

De verdedigers hebben uitvoerige pleitredenen gehouden, tot ontwikkeling van eenige exceptive punten van verweer, en voorts hoofdzakelijk ten betooge, dat de handelingen, waarvoor de beklaagden nu te regt staan, niet konden daarstellen de misdrijven van lasterlijke aanklagt en van laster, nademaal de in de ingeleverde aanklagten kenbaar gemaakte feiten *waar* waren, en aan hunne zijde geen kwaad opzet, noch zucht om te lasteren, of te beleedigen, bestond.

Vervolgens heeft ook de beklaagde *Salvador* in dien geest, ter zijner verdediging, gesproken en zijne handelingen toegelicht. De beklaagde *Fongers* heeft zich gerefereerd aan het door zijnen verdediger voorgedragene.

Het onderzoek is daarop gesloten, en de uitspraak van het vonnis is bepaald op aanstaanden Donderdag.

Voor dat het woord aan de beklaagden is gegund, heeft de verdediger mr. *de Pinto* verzocht het eerst te spreken, vermits hij, indien de beklaagde *Salvador* voor hem het woord mogt voeren, waarschijnlijk van de verdediging zoude moeten afzien. De verdediger mr. *Haas* heeft zich in gelijken zin verklaard. Aan dit verzoek is voldaan, en daarop heeft de heer *de Pinto* de verdediging aanvaard.

GOES, 3 Mei.

Heden zijn alhier gevangen binnengebragt twee chevaliers d'industrie, uit Duitschland. Deze schijnen in de laatste dagen van hun verblijf in Duitschland eene fabriek van valsche wissels te hebben opgezet en waren zoo goed geslaagd, dat zij in het bezit zijn gevonden eener som van *f* 70,000. De bedrogenen kwamen nog juist bij tijds te Neuzen, om te verhoeden, dat het Noord-Amerikaansche schip, dat reeds twee dagen gereed lag om uit te zeilen, met de beide passagiers en den buit vertrok.

LEEUWARDEN, 5 Mei.

Bij koninklijk besluit van den 4den Mei is aan den heer *S. Braaksma*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hallum, behoudens aanspraak op pensioen; terwijl in deszelfs plaats is benoemd de heer *U.* baron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, thans surnumerair bij 's Rijks belastingen te Leeuwarden.

ASSEN 6 Mei.

Bij Koninklijk besluit van den 5den Mei is aan den heer *J. Lambers*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen van Gieten, Gasselte en Borger, behoudens aanspraak op pensioen.

— Bij Koninklijk besluit van den 1sten Mei is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Koevorden, de heer jhr. *J. van Beresteijn*, thans ontvanger te Haastrecht.

MEPPEL, 5 Mei.

Woensdag namiddag werden hier twee personen gearresteerd, verdacht van te zijn ontvlugt uit het bedelaarsgesticht Ommerschans. Een dezer heeft den geregtsdienaar *van den Dolder* 3 messteken en zekeren *Geert Logchies* eene snede met hetzelfde mes aan den hals toegebragt. De wonden zijn echter niet van gevaarlijken aard.

Denzelfden dag had te Staphorst een oploop plaats, zoodat men meende dat ook aldaar de oorlog begon. De veldwachters uit het koloniaal bedelaarsgesticht Ommerschans vervolgden n.l. 10 deserteurs uit dat gesticht, en haalden hen op den Staphorster dijk in. Met behulp van de veldwachters dier gemeente en eenige ingezetenen, gelukte het ze meester te worden, nadat een hunner een' sabelhouw in den nek had bekomen.

GRONINGEN, 8 Mei.

Z. M. heeft bij besluit van den 1sten Mei goedgevonden, op hun verzoek eervol ontslag te verleenen aan jhr. T. VAN SWINDEREN, als kapitein bij het 2de bataljon, en aan mr. A. G. WILDERVANCK als kapitein bij het 4de bataljon, van de rustende schutterij te *Groningen*, en bij dezelfde schutterij te benoemen: bij het 2de bataljon, tot kapitein, H. WILLEMSEN, thans 1ste luitenant; tot eersten luitenant, A. BARENBROEK, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant, D. NANNINGA, thans fourier; bij het 4de bataljon, tot 2den luitenant, J. D. HAAN, thans sergeant-majoor; tot kapitein, J. G. NOORDING, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant, T. VENEMA, A.z., thans 2de luitenant; tot 2den luitenant, B. ROMELING, thans sergeant-majoor.

— Daar het Z. M. behaagd heeft, bij besluit van den 17den April j.l., no. 24 (*St.* no. 68), het koninklijk besluit van den 15den April 1843 (*St.* no. 13), houdende nadere algemeene bepalingen nopens den verkoop van het brood en het werk der broodzetting, met den 1sten Junij dezes jaars, in te trekken, — hebben Ged. Staten dezer provincie hierop de aandacht van de gemeentebesturen gevestigd en hen uitgenoodigd, ten spoedigste tot het vaststellen van nieuwe verordeningen omtrent dit onderwerp over te gaan, ten einde die met den 1sten Junij aanstaande in werking kunnen treden.

Bij het vaststellen dier verordeningen zal dienen te worden gelet op de omstandigheid, dat, door het intrekken van het voormeld Kon. besluit, de daarbij gemaakte bepalingen nopens het gewigt, de hoedanigheid van het brood enz., zijn vervallen, en dat het nuttig moet worden geacht deze of althans sommige dezer bepalingen te behouden; in welk geval die verordeningen daaromtrent de noodige voorschriften moeten bevatten.

— Zaturdag l.l. genoot onze waardige hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT het voorregt, den dag te mogen beleven, waarop hij 25 jaren de betrekking van hoogleeraar in de godgeleerde faculteit aan deze hoogeschool had waargenomen. Schoon hieraan geene ruchtbaarheid was gegeven en de hoogvereerde man dezen dag stil met de zijnen had willen doorbrengen, had men toch weten op te sporen, dat hij op den 6den Mei een vierde van eene eeuw zijn hoogleeraarsambt zoude hebben vervuld en kwamen vele ambtgenooten, leerlingen en vereerders hunne deelneming betuigen in zijn geluk. De studenten der godgeleerde faculteit verrasten daarbij hunnen leermeester met een prachtig geschenk in zilver, als een blijk van hoogachting jegens hem, aan wien ook zij zoo dure verpligtingen hebben. Ook wij vereenigen ons met den wensch, dat hem nog lang de kracht moge worden verleend om met zijne ambtgenooten te blijven arbeiden aan de vorming van ijverige dienaren des N. Testaments, niet der letter maar des geestes, te blijven werken aan den vooruitgang der wetenschap; dan moge verblindheid en partijzucht hem lasteren of miskennen, de wijsheid zal geregtvaardigd blijven van hare kinderen en eene onbevooroordeelde nakomelingschap zal eens den naam des Heeren groot maken voor 't geen Hij door DE GROOT heeft willen werken aan de opbouwing Zijner kerk.

— Wij vernemen dat het *Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, in de Algemeene Vergadering, gehouden op den 5den April l.l., onder anderen onzen stadgenoot dr. A. CRAMER tot lid benoemd heeft.

— Het spannen van den draad voor den electrischen telegraaf is van deze stad, naar de Drentsche grenzen nagenoeg voltooid.

— Heden morgen heeft bij het 2de battaljon van het 7de regement infanterie de installatie plaats gehad van den nieuwbenoemden 2den luit. VAN LOON.

— Op Dingsdag den 2den Mei j.l., kwam een onbekend persoon, voorgevende genaamd te zijn BEREND BREMER, landbouwer te Marum, bij eenen zilversmid alhier een gouden repetitiehorlogie te koop aanbieden. Nadat men het over den prijs eens was geworden en de verkooper zijne handteekening had geplaatst in het register van inkoop en inruiling, verzocht de zilversmid hem getuigen te halen, die met hem het register konden verteekenen. Terugkeerende met een ingezeten dezer stad, die met hem vermaagschapt was, weigerde deze echter mede te teekenen, weshalve de zilversmid weigerde uit te betalen; den verkooper werd ook de teruggave van het horlogie geweigerd, waarom hij, zonder hetzelve, zich moest verwijderen.

Na zijn vertrek werd het horlogie door den commissaris van politie in bewaring genomen en bleek het uit het ingesteld onderzoek, dat de verkooper genaamd was JAN TEBBEN PLOEG. Voorleden Vrijdag avond kwamen twee boeren van Ureterp, vader en zoon, vergezeld van eenen veldwachter, aan het bureau van politie onderzoek doen naar een ontvreemd gouden repetitiehorlogie, waaruit bleek, dat de vader in beschonken toestand was gekomen in de tapperij van PLOEG en aldaar van zijn gouden repetitiehorlogie was beroofd geworden, hetwelk hij heeft herkend en het ten burele van politie gedeponeerd.

Tegen J. T. PLOEG bevel van gevangenneming uitgevaardigd zijnde, is deze voorleden Zaturdag alhier gevankelijk binnengebragt.

— In deze provincie circuleert onder de korenmolenaars een adres aan de Tweede Kamer, waarbij deze hunne bezwaren te kennen geven tegen het aanhangig wets-ontwerp tot wijziging van de wetten op het gemaal van den 29sten Maart 1833 (Stbl. no. 3) en den 26sten Nov. 1847 (Stbl. no. 70), met het doel om de oprigting van tarwemolens of van fabrijken van tarwemeel te bevorderen. De adressanten hebben tweederlei bezwaren tegen het wets-ontwerp. Vooreerst, dat de bepalingen der bedoelde belemmerende wetten voor de bestaande korenmolens worden behouden, waardoor aan de nieuwe op te rigten fabrijken een privilegie wordt geschonken. Ten tweede, dat al wilde de regering de bestaande korenmolenaars in de voorgedragene wijzigingen laten deelen, dit onmogelijk wordt door de bepaling, in het ontwerp genomen, dat op denzelfden molen geen belast en onbelast graan mag worden vermalen, welke bepaling hen geheel buitensluit, en dat wel om velerlei redenen. De bezwaren van adressanten, zeggen zij ten slotte, tegen het ontwerp en de bestaande fiscale wetten op het gemaal, maken het beroep van de bestaande molenaars nog ondragelijker.

— Bij het afmaken op Zaturdag l.l. van de runderen van den stal van H. BLOEM, buiten de Boteringepoort alhier, is bevonden, dat al deze runderen reeds kennelijke sporen der longziekte vertoonden, doch in den eersten trap der ziekte.

Deze vijf runderen, die voor de consumtie goedgekeurd waren, zijn heden bij uitmijning verkocht, bij partijen van 10 tot 15 pond, tegen 10 tot 15 à 20 cent het halve Ned. pd.

— Het paard van den logementhouder G. BUINING, te *Winschoten*, is, als verdacht van den kwaden droes, gedood en bij lijkschouwing door den rijks-veearts H. BUISKOOL gebleken, erg door deze ziekte te zijn aangetast geweest, weshalve het met de huid is begraven.

— De ziekte onder de Drentsche heideschapen te *Opënde* blijft nog steeds voortduren, zoodat thans van de kudde van J. VAN DUINEN 22 stuks zijn gestorven, van die van D. P. VAN DER VELDE 33 en van die van D. RUITER 28 stuks.

— Den 5den is van de werf van den scheepsbouwer PH. ROGAAR te *Veendam*, met het beste gevolg te water gelaten het schoonerschip *Beerta Schuringa*, gebouwd voor rekening van en gevoerd zullende worden door kapit. G. S. VEGTER, van Veendam.

Ook is op den 29sten April j.l. te *Wildervank* met het beste gevolg te water gelaten, het kofschip *Alberdina Lammechiena*, groot 70 roggelasten, gebouwd op de werf van den scheepsbouwer R. PIK, voor rekening van en gevoerd zullende worden door kapit. P. K. DUIVEN, van Wildervank.

— Dezer dagen is te *Wedde* eene vergadering gehouden, waarin gesproken werd over den aanleg van eenen kunst- of grindweg van af de Morgge tot aan de Munstersche grenzen. In verbinding met het station van den Munsterschen spoorweg, hetwelk 2 uren van Bourtange is verwijderd, zou deze weg van groot nut voor onze provincie kunnen worden.

— Te *Schildwolde* is op Zaturdag den 6den Mei tusschen 2 en 3 uur brand ontstaan in de boeren behuizing van GERRIT JAKOBUS FOLKERSMA, zijnde eene der beide zoogenaamde kloosterplaatsen aldaar. De brand ontstond boven het voorgebouw. De daaraan verbondene schuur, onder den wind gelegen, stond in een oogenblik in volle vlam, zoodat er aan geene berging te denken viel. Alleen de paarden zijn gered. Zestien runderbeesten, een varken met drie jongen, drie boerenwagens, welke eerst voor een paar uren te voren in de schuur waren gehaald, eene chais, dorschblok, waaijer en verder boerengereedschap zijn eene prooi der vlammen geworden. Uit de woonvertrekken is nog het een en ander gered. Het geheele gebouw is afgebrand. Dit was tegen brandschade verzekerd, maar de losse goederen niet.

— Te *Odoorn* brak den 3den dezer een vrij hevig onweder los hetwelk ruim een uur duurde. Snelle bliksemstralen werden spoedig door harde donderslagen gevolgd. — Men verneemt dat tusschen dat dorp en Emmen drie jongelingen uit laatstgenoemde plaats, en allen tot hetzelfde huisgezin behoorende, min of meer door den bliksem zijn getroffen. Te zamen gezeten op eenen wagen, ontving de eene een gat door de hand, de tweede werd in de zijde getroffen, en de derde in den rug gewond; terwijl het paard voor den wagen nederstortte. — De vader der jongelingen bevond zich op eenen kleinen afstand en zag het treffend ongeluk; het gelukte hem het paard overeinde te krijgen, dat door schrik scheen gevallen te zijn, en bragt de getroffene jongelieden, op wiens herstel hoop bestaat, zoo huiswaarts.

— Uit eene kennisgeving van den commissaris des Konings aan den raad der gemeente *Assen*, blijkt, dat de Hooge Regering geenszins wil gerekend worden te berusten in de weigering om de kosten van verpleging van veroordeelde bedelaars in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, maar zich voorbehoudt om zoodanige maatregelen te nemen als zij zal vermeenen te behooren.

— De kamer van koophandel en fabrijken te *Kampen* heeft besloten tot het indienen van een adres aan Z. M. den Koning, ter zake der aangevraagde concessie voor den aanleg van spoorwegen door mr. S. VAN HEEMSTRA *c. s.*, en om daarbij de bezwaren mede te deelen die voor Kampen, als niet in het plan begrepen, uit het verleenen van zoodanige concessie zouden voortvloeijen, met eerbiedig verzoek die concessie niet toe te staan zonder opneming van Kampen.

— Aan burgemeester en wethouders van *Tiel* is magtiging verleend, om met de heeren firma ENTHOVEN en CARON een contract te sluiten tot verlichting dier stad met gas. Daarbij is onder anderen bepaald: 55 gaspitten, brandende ieder 935 uren; aanvang den 15den October e.k.; licht zoo goed als te Rotterdam; kosten *f* 1100 's jaars; duur 20 jaren.

— Volgens een berigt van Zijner Majesteits consul-generaal te *Alexandrië* (Egypte), heeft de Egyptische regering, bij eene circulaire van den 10den April j.l., aan de consulaten officiëel kennis gegeven van de opheffing van het verbod van uitvoer van granen en peulvruchten. Verder meldt de voornoemde consul-generaal dat de berigten omtrent den nieuwen oogst gunstig blijven luiden. Ten gevolge van de belemmering der vaart in de Zwarte zee, kwamen dagelijks schepen te Alexandrië vracht zoeken; de vrachten waren daardoor gedaald en konden den 8sten April niet meer dan *f* 30 à *f* 35 per last van 30 mudden worden genoteerd.

Ingevolge art. 100 der kieswet, is de gewone tijd ter verkiezing der leden voor de Tweede Kamer der Staten Generaal de tweede Dingsdag van de maand Junij (zijnde dit jaar Dingsdag den 13den Junij aanstaande).

De leden die dit jaar aftreden, zijn de volgende:

Hoofd-kiesdistrikten:	*Namen der Leden*:	*Hoofd-kiesdistrikten*:	*Namen der Leden*:
ZUIDHORN,	G. Reinders.	HAARLEM,	mr. J. Heemskerk Bzn.
APPINGEDAM,	J. F. Zylker.	AMSTERDAM,	S. R. v. Franck.
ASSEN,	mr. P. v. d. Veen.	»	prof. J. Bosscha.
LEEUWARDEN,	mr. J. Bieruma Oosting.	»	G. graaf Schimmelpenninck.
SNEEK,	mr. C. Sleeswijk Vening.	LEIDEN,	P. H. baron Taets van Amerongen tot Natewisch.
DOKKUM,	J. T. ter Bruggen Hugenholtz.		
ZWOLLE,	mr. G. Groen van Prinsterer.	GOUDA,	M. A. F. H. Hoffmann.
ALMELO,	mr. M. J. de Man.	DELFT,	mr. W. Wintgens.
ZUTPHEN,	mr. J. J. L. v. d. Brugghen.	ROTTERDAM,	J. C. Baud.
		's GRAVENHAGE,	J. C. Rijk (overl.)
ARNHEM,	mr. Æ. baron Mackay.	DORDRECHT,	mr. P. A. Sander.
		MIDDELBURG,	mr. J. J. Slicher van Domburg.
NIJMEGEN,	jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer.	ZIERIKZEE,	jhr. mr. J. F. Schuurbeque Boeye.
TIEL,	mr. J. M. de Kempenaar.	BREDA,	mr. K. A. Meeussen.
AMERSFOORT,	jhr. mr. W. L. F. C. ridder van Rappard.	TILBURG,	mr. F. J. Jespers.
		EINDHOVEN,	J. F. v. d. Heijde.
UTRECHT,	jhr. mr. H. A. M. van Asch v. Wijck.	MAASTRICHT,	mr. P. F. E. van Wintershoven.
		ROERMOND,	mr. L. de Lom de Berg.
HOORN,	jhr. mr. D. van Akerlaken.	's BOSCH,	mr. J. L. A. Luyben.
ALKMAAR,	J. J. Rochussen.		

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 8 Mei 1854.

Door een der leden van de Gedeputeerde Staten dezer provincie werd heden middag in het provinciehuis in het openbaar aanbesteed: Het onderhouden der zeeweringen wederzijds het Reitdiep en de Wadden, van den 1sten Julij 1854 tot en met ultimo Junij 1860. Hierop was slechts één inschrijvingsbiljet, zijnde van H. WIERINGA, te Noordhorn, voor *f* 695 per jaar.

Kunstnieuws.

De voorstellingen in den *Salon de Variétés* van den heer DUPORT — aan welke wij reeds in ons vorig nommer eene goede ontvangst hebben voorspeld — zullen, blijkens annonce, een' aanvang nemen op aanstaanden Woensdag. De heer DUPORT heeft eene gelukkige keus gedaan door juist met „de Eer der familie" zijn tooneel te openen; een drama, 't welk in den afgeloopen winter te *Amsterdam* zooveel bijval heeft verwekt, dat vier schouwburgen te gelijk zich beijverden het op te voeren en 't welk, blijkens de Amsterdamsche dagbladen, met het meeste succes in *dezen* Salon een aantal avonden is gespeeld, waarvan aan mevrouw KLEINE niet het minst de eer toekomt. Ook het nastukje zal voorzeker vele bezoekers uitlokken, ware het alleen om kennis te maken met de jonge jufvrouw SAMÉTHINI, welke, schoon slechts 8 jaren oud, om haar lief spel den toeschouwers doet verbazen. — De heer DUPORT ga met het kiezen der stukken zoo voort en hij zal bij elk der tien voorstellingen op een ruim bezoek van het Groninger publiek kunnen staat maken.

Kerknieuws.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten April, no. 57, is toegestaan:

a. dat de veenkoloniën Nieuwbuinen, Drouwendermond, Drouwenderveen en Buinerveen, tot de Hervormde kerkgemeente van Borger behoorende, daarvan afgescheiden en tot eene afzonderlijke kerkgemeente van gemelde gezindte verheven zullen worden;

b. dat door de ingezetenen dier koloniën in de stichting eener kerk en pastorij worde voorzien, met behulp van synodale en provinciale subsidiën, doch zonder bezwaar van 's rijks schatkist;

c. dat aan den eerst te beroepen leeraar der nieuwe gemeente, wiens inkomsten niet minder dan *f* 600 's jaars zullen mogen bedragen, een jaarlijksch traktement van *f* 400 uit 's lands kas worde betaald.

De gemeente te Nieuw-Buinen c. a. hoopt thans, dat de afscheiding van de moedergemeente Borger weldra zal zijn geregeld en hare geliefde hulpprediker, de weleerw. heer W. DRIESMAN, spoedig het voorregt zal hebben en zij met hem, om als predikant zijn begonnen werk voort te zetten.

— Te Nieuwenhoorn is, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *W. van Wetering*, naar Breda, door den kerkeraad een twaalf- en achttal van predikanten geformeerd, waaruit aanstonds met eenparige stemmen werd beroepen, de weleerw. zeer gel. heer *Luitonius Bouman*, pred. te Nieuwerkerk in Duiveland.

— Te Boxum is bij de Chr. afgesch. gemeente het volgende drietal geformeerd: de h.h. *Duiker*, te Oudega; *Brunemeijer*, te Rouveen, en *Entingh*, te Oud-Loosdrecht.

Bij de Chr. afgesch. gemeente te Bolsward is beroepen de heer *Epping*, pred. te Nieuwe Pekela. — Te Heerde, ds. *Teunis*, thans te Dokkum, die dit beroep heeft aangenomen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.